

مجله اداره
مجلس شورای ملی
شماره تلفن : ۳۵۴۴۸ و ۳۸۸۹۴ و ۳۸۸۹۶ و ۸۸۹۶۶
روزنامه یومیه

بهای اشتراك
قسمت اول : (مذاكرات مجلسین) سالیانه ۳۰۰ ریال
قسمت دوم : (آگهی ها) ۶۰۰
شماره كامل ۸۰۰

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل : کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاكرات مجلسین - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

سال هفتم

۳ شنبه ۲۵ تیر ماه ۱۳۳۰

شماره ۱۸۶۷

شماره مسلسل ۱۶۶

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاكرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۶۶

صورت مشروح مذاكرات مجلس روز شنبه ۱۸ تیر ماه ۱۳۳۰
فهرست مطالب:

- ۱- تصویب صورت مجلس
- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان شوشتری - ابریشم کار - حائری زاده
- ۳- بقیه مذاکره در طرح پیشنهادی راجع به ترتیب رسیدگی باوراق شرکت نفت سابق
- ۴- ختم جلسه بعنوان تنفس

مجلس ساعت ۹ و ۴۰ دقیقه صبح بریاست آقای نورالدین امامی (نایب رئیس) تشکیل گردید

(۱- تصویب صورت مجلس)
نایب رئیس - صورت غائبین
جلسه قبل قرائت میشود.
(شرح زیر قرائت شد)

فائین با اجازه - آقایان : شکرانی صفوی - اورنگ - فرهودی - محمد رضا آصف - بوداغیان - غلام رضا فولادوند آشتیانی زاده - شهاب خسروانی - فتحعلی انشار - گودرزی - حبیب پناهی - امیر قاسم فولادوند - معسن طاهری - صمد سودآور محمد ذوالفقاری - اللهیار صالح - حسین مکی - دکتر شایگان - طباطبائی - دکتر بقائی - خزیمه علم غائبین بی اجازه - آقایان : محمود مصودی - حسین خاکباز - ابوالفتح قهرمان خسرو قشائی - سالار سنندجی - امینی تولیت - حسن اکبر - ابتهاج - حائمی - رضوی - جواد مسعودی
دیر آمدگان با اجازه - آقای معین زاده آخر وقت يك ساعت - آقای سلطان العلماء یکساعت
دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : محمد هراتی یکساعت و سی دقیقه، محمد علی مسعودی ۳۰ دقیقه، دکتر طاهری ۳۰ دقیقه، نصر تیان ۳۰ دقیقه، سلطانی ۳۰ دقیقه، امیر قشوری ۳۰ دقیقه، دکتر طباطبائی ۳۰ دقیقه
نایب رئیس - نسبت بصورت جلسه نظری هست ؟ آقای ناظر زاده ناظر زاده - در بیانات بنده يك

اشتباهانی شده بود که تصحیح کردم و می دهم بتند نویسی که اصلاح کنند

نایب رئیس - اصلاح میشود آقای قبادیان

قبادیان - در بیانات بنده اغلاطی هست استندها میکنم دستور فرمائید تصحیح کنند موضوع دیگر در جلسه گذشته بیانات بنده ناقص ماند با اینکه مجلس شورای ملی هم اجازه داد که بنده مطالب خودم را بعرض برسانم مهذا جناب آقای رئیس واقعا بی لطفی کرده و اجازه ندادند که بنده بیانات خودم را بکنم البته صورت مجلس هم تا اندازه ای تکمیل است ولی يك اغلاطی دارد که دستور فرمائید تصحیح بشود و در ضمن اجازه بفرمائید که بقیه بیاناتم را بعرض برسانم

نایب رئیس - نسبت ببیاناتتان مجلس شورای ملی ده دقیقه اجازه داد و استفاده نمودید رئیس مجلس باید آئین نامه را اجرا بکنند و صد درصد بیطرف باشد و همینطور هم عمل شد و نسبت ببقیه فرمایشاتتان اصلاح بفرمائید بدهید بتند نویسی اصلاح میشود. آقای محمد علی مسعودی

محمد علی مسعودی - عرض کنم که بنده در جلسه گذشته خطای کردم راجع بو کلائی که شغلی قبول میکنند از جمله آقای امینی بود (قهرمان - آقا دومرخصی است) آقای رئیس فرمودند اشخاصی که بطور قطع رفته بودند اسامیشان همه از صورت مجلس خارج شده ولی آقای امینی بیست روز مرخصی دارند بنده وقتی که ایشان فرمودند بیست روز مرخصی دارند از دو جهت عصبانی شدم اول اینکه کسی که کرسی ریاست را اشغال کرده در

درجه اول باید قوانین و مقررات و قانون اساسی را رعایت نماید نماینده فوق العاده معنی ندارد پس فردا ما رئیس الوزرای فوق العاده پیدا میکنیم وزیر فوق العاده پیدا میکنیم استاندار فوق العاده پیدا میکنیم و این يك سنتی میشود و این سنت صحیح نیست (صحیح است) رئیس مجلس میبایست بلافاصله تصمیم میگرفتند و اسم آقای امینی را خط می کشیدند و دیگر فقط وغیره قطع ندارد آقای امینی وغیر آقای امینی ندارد این بود که بنده عصبانی شدم بدم معلوم شد که مرخصی شان هم تصویب نشده یعنی تشخیص داده شده که مأموریت ایشان طوری است که مجلس نمیتواند مرخصی بدهد و بایستی اسمشان از لیست و کلا حذف شود جناب آقای رئیس هم در بیانات هرایض بنده که عصبانی شدم نظر بنده را تأیید فرمودند که نسبت با آقای شبانی و آقای اقبال و جناب آقای دکتر مصدق همینطور عمل شده و نسبت با آقای امینی هم همینطور عمل خواهد شد این بود که بنده شدم از آقای رئیس تشکر کردم و معذرت خواستم ولی حرفم را پس نگرتم ولی برخلاف حقیقت در رادیو گفتند که ایشان بلند شدند حرفشان را پس گرفتند بطور مشهود که يك و کبل مجلس بلند شود يك اصلی راجع بقانون اساسی تذکر بدهد و مورد تأیید مجلس هم واقع شود بعد پس بگیرد از جناب آقای امیر تیمور و آقایان وزراء که تشریف دارند تنی می کنم که به رئیس اداره تبلیغات تذکر بدهند که چیزی برخلاف حقیقت در رادیو نگویند

نایب رئیس - آقای مسعودی این بیانات جنابهالی راجع بصورت جلسه نیست اگر آقایان توجه فرموده باشند اسم آقای

امینی در صورت فائین بی اجازه قید شده استند ما میکنم توجه فرمائید این تصمیم وظیفه هیئت رئیسه است هیئت رئیسه در چهارشنبه گذشته تشکیل نشد اکثریت نبود همیشه چهارشنبهها هیئت رئیسه تشکیل می شود و با نظر اکثریت هیئت رئیسه همینطور که نسبت به آن سابقه دونفر آقایان . . .

آزاد - جناب آقای رئیس این قانون است

نایب رئیس - قانون را هم باید هیئت رئیسه به آقای امینی ابلاغ بکند و تشریفاتش را انجام بدهد

محمدعلی مسعودی - تشریفاتش را انجام بدهد

نایب رئیس - بایشان هم مرخصی داده نشده و در صورت فائین که قرائت شد فائین بی اجازه نوشته شده اند و از طرف دولت هم بمجلس شورای ملی ابلاغ نشده که ایشان چطور رفته اند. آقای رئیس مجلس بشهادت تمام نمایندگان در دودوره با کمال بی طرفی مجلس را اداره کرده اند (صحیح است) و هیچوقت کوچک ترین عملی از طرف هیئت رئیسه انشاه الله برای خلل به قانون اساسی پیش آمد نخواهد کرد این را توجه فرمائید ما تا موقعی که پشت این کرسی نشسته ایم صد درصد برای حفظ مشروطیت و بقای مشروطیت است (احسن است) آقای ملک مدنی

ملک مدنی - عرض کنم بنده یک تذکر اساسی دارم و استدعا میکنم جنابعالی توجه فرمائید آقایانی که صحبت میکنند در جلسه بعد بلند میشوند میگویند مطالب ما اغلاط دارد اصلاح کرده ایم دستور دهید درست کنند این درست نیست بر خلاف اصول است تصحیح صورت مجلس از اول مجلس تا حالا در خود مجلس بوده هر کس که نسبت بمطالب خودش اعتراضی دارد یا تند نویس اشتباه کرده یا بنظر خودش اشتباه میآید باید در مجلس آن قسمت بخصوص را تصحیح بکند نه اینکه اشخاص یا شوند یک مطالبی را اظهار بکنند و بعد در خارج ببینند این حرفها صحیح نبوده برای اینکه اصلاح کنند می گویند که من این چیزها را تصحیح میکنم این حرف صحیح نیست نظرم جناب آقای قبادیان نیست فرمایش ایشان مربوط بدیگران نبود و بعلاوه ایشان اظهاراتشان را نوشته بودند و هه اش از روی نوشته قرائت کردند و حرفهایشان هم صحیح بود عرض کنم هیئت رئیسه باید توجه کنند که بنظر بنده اینطور سامانه ها در امور مجلس ضرر اساسی دارد (صحیح است) این مطلب را بنده میخوانم عرض کنم که آقایان توجه کنند (صحیح است) دوم اینکه الان در صورت دیگر فرمایشی نیست؟

فائین با اجازه اسم اشخاصی را خوانند که مسافرنه میدانم این اشخاص مرخصیشان چه نوعی است اینها که بمسافرت رفته اند هیئت رئیسه نمیتواند جلسه بجلسه مرخصی برای آنها قائل شود و اینها می که مسافرت میروند باید مرخصیشان متوالی باشد این دو مطلب را استدعا میکنم مقام ریاست که می فرمائید بی نظر هستند و بطور کلی هیئت رئیسه عمل نمیکند و باید هم اینطور باشد باین نکات اساسی توجه فرمائید

نایب رئیس - استدعا میکنم جناب آقای ملک مدنی توجه فرمائید دو جلسه بنده خودم این فرمایشاتی را که حالا جنابعالی فرمودید راجع بصورت جلسه تذکر داده ام و مقصود اصلاح بعضی کلمات است و بآوردن تند نویسی هم تذکر داده شده که نسبت بکلمات که اگر یک کلمه ای یا یک نقطه ای افتاده باشد او را اصلاح بکنند والا ممکن نیست که کلمات اساسی را تغییر و تبدیل داد مگر اینکه در جلسه رسمی گفته شود و تذکر داده شود اعتراض هم بآن عبارت نشود تا بعد اصلاح شود (صحیح است) نسبت بفائین هم همانطور که فرمودید در نظر گرفته شده آقایان بعضیها یک جلسه اجازه می گیرند و بعد مسافرت میکنند خود جنابعالی هم ممکن است که امروز اجازه بگیرند و فردا در ملایر تشریف بجاخته باشید دیگر این تفسیر هیئت رئیسه نیست.

ملک مدنی - بعضیها مسافرت خارج رفته اند همه تان میدانند که بخارج رفته اند استان را فائین با اجازه می نویسند

نایب رئیس - آقای شوشتی

شوشتی - بیانات آنروز موجب شد که راجع باین مرخصی های با اجازه و بی اجازه هم سؤال کردم در کمیسیون معاسبات که بنده عضویت آنرا دارم و انتخاب میکنم با آقای حائریزاده با هم نشستیم تمام جهات را ملاحظه کردیم آنروز مرخصی آقای ابوالقاسم امینی را آوردند چون هشتاد در رادبو ایشان را بنام استاندار اصفهان رسماً معرفی کردند گفتیم باید رسماً از دولت سؤال شود که ایشان اگر استاندار هستند اصلاً مرخصی معنی ندارد چه با اجازه و چه بی اجازه و اگر استاندار نیستند دولت توضیح بدهد و جناب آقای ملک مدنی و سایر آقایان بدانند که بیست روز در سال جاری و اگر تعطیل نداشتیم ۱۰ روز آخر سال طبق آئین نامه مرخصی میدهند و مرخصی اضافه نمیدهند و کمیسیون معاسبات هم صد در صد عمل خودش را صحیح انجام داده و میدهد و خواهد داد (احسن است).

نایب رئیس - نسبت بصورت مجلس دیگر فرمایشی نیست؟

عامری - تذکر می دارم

نایب رئیس - فرمائید

عامری - هر موقمی که چیزی مطرح می شود آقایان میدانند که من منظور حرف زدن و اول حرف زدن ندارم ولی تذکراتی راجع بقانون اساسی و سایر چیزها دارم ۱۰ مرتبه میزنم روی میز ولی آقای رئیس و سایر آقایان هیئت رئیسه توجه نمیکنند حتی یادداشتی بر پرویز یکی از آقایان داده اند با وجود این توجه نکردند باید این تبعیضات برداشته شود الان عده زیادی از آقایان شاهد هستند که بنده تذکر دادم و توجه نکردند

نایب رئیس - آقای نبوی

نبوی - راجع باستانی که در روزنامه ها منتشر شده بنده در جلسه گذشته اینجا عرض کردم و نقل قول نمودم و گفتم یکی از مبدوران جراید بنام گفتند که آقای دادستان کل این اسناد را داده است آقای دادستان کل تکذیب کردند و گفتند که من بهیچوجه این اسناد را نداده ام و اگر میدادم حتماً امضاء میکردم تصور میکنم لازم بود که آنرا حضور آقایان عرض کنم.

نایب رئیس - در صورت مجلس نظر دیگری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس تصویب شد

۳- بیانات قبل از دستور آقایان شوشتی - ابریشم کار - حائری زاده

نایب رئیس - با اجازه آقایان نطق های قبل از دستور را شروع میکنم. آقای شوشتی .

شوشتی - بسم الله الرحمن الرحیم عرایض امروز بنده ممکن است مورد تفسیر های مختلف روی افکار اشخاص قرار گیرد برای اینکه ترجمه و تفسیر نشود و آنچه را که خودم عرض می کنم آنرا صحیح بدانند مطلب اینست که عرض میکنم ملت ایران مملکت ایران چندین سال بود راجع به مطالبی که از خارجها نسبت به این کشور بعمل می آمد عموم مردم معترض بودند و ناراضی و متشنج بودند بالاخص در یکی از موضوعات که موضوع نفت بود عموم ملت ایران این موضوع نفت جنوب و کیانی نفت جنوب و امتیاز داری برخلاف رضای ملت ایران بود و هر روزی که دست پیدا می کردند از یک طریقی اعتراض می کردند گاهی اعتراض مظلوم بگوش ظالم چون پنبه غفلت بگوش فرودفته نیرفت گاهی هم اوضاع دنیا اجازه نمیداد که مظلومیت خود را بدینا برسانیم تا اینکه پس از واقعه شهریور و تشنجی که ظالمانه برخلاف تمام اصول و برخلاف عدالت اجتهادی و مقررات

آمده این را خیال نکنید مال شخصی است مربوط به دو نفر است سه نفر است قبل از آمدن نمایندگان تهران به مجلس اول کسی که این موضوع را با آن فصاحت تشریح کرد بنده بودم (احسن است) و بنده بودم و بنده بودم و همه و کلاه همه نمایندگان پس مربوط بشخص نمیشود دلیل این چیست؟ دلیل آن این است که در کابینه آقای احمد قوام که کاتار از دهه چه میدانم چه؟ این اسم را من میدانم گفتار بازه چه میدانم چیست آن روز که آمده بود عده ای تصور میکردند و کلاه میگفتند لایحه چون مال آقای احمد قوام است از این جهت و کلاه این طرح را ممکن است قبول بکنند تصویب بکنند و بدین جهت وحدت کلمه و روح ایرانی را هم برایی که راجع بالفانی آن امتیاز ۳۳ است و نفت جنوب است داد همان وحدت کلمه آنوقت هم بود پس این عرض بنده که روح ایرانی در موقع خطر در موقع باریک دوریک علم که علم ایران است و زیر لوای اسلام میگردد و جمع میشود و در هر ریخته شدن پایه های اصلاحات اساسی که ریخته شده بود البته آنها هم نفعیه داشت ممکن نیست عملی که ما مردم و بشر میکنند خالی از نفس و هیبت باشد این تشنج مملکت را بر گرداند یک وحدت کلمه هم در این فکر افتادند که استیغای حقوق از دست رفته ملت ایران را بنمایند واقعه آذربایجان که پیش آمد دیدیم بطور احساسات ملت ایران یک کاسه یک جهت همه اجساد بودند دارای یک روح یک روح ایرانی است ۱۸ میلیون و هشتصد هزار نفر، بقیده من ۲۱ میلیون جمعیت یک روح وحدت کلمه حقیقت و خدا بوده همه تکان خوردند راجع باذربایجان بعد الله این قسمت عزیز و این رأس مملکت ما از تشنج خارج شد موضوع نفت شمال ، امتیاز نفت شمال پیش آمد ، بشهادت صورت مجلس آقایان نمایندگان معترم من مخصوصاً مخالف بودم و مستند بودم ماده نبودم و اینجا مخالفت کردم ولی چون مجلس شورای ملی آن مواد را به اکثریت تصویب کرد نسبت باصل ۹ ماده عموم مجلس بدون استثناء رأی داد من هم رأی دادم این رأی بمناسبتی که دادم در اثر پیش آمده ام و بعد و مکمل آن رأی اولیه بود ؛ اینکه نازل بشخصی بود برای اینکه اگر نازل بشخص میشد در کابینه آقای احمد قوام هم باید نازل بشخص میشد خیر این نازل بروح ملیت است بروح حقیقت است و آن چیز هست که ملت ما میخواهد و آن امروز ، آقای کاظمی گوش کن اسمع انهم آقای امیر تیمور رسید گوش کن آقای جواد بوشهری وزیر راه آقای وزیر بهداری

تجربه کرده ام می دانم بعد از امروز یک روزهای دیگر هم در پیش است ملت ایران چه میخواست؟ استیغای حقوق از دست رفته ملت ایران را ملت ایران چه می خواهد؟ فقط منافع ما و دشمن مملکت و حفظ منافع است در تعیین حکومت خود و تمام جهات مربوط با استقلال تام العباد مملکت را میخواهند ملت ایران بیش از این چیزی نمی خواهد ما سر جنگ با کسی نداریم (صحیح است) اگر کسی عاشق باشد عشقی داشته باشد بیک کاری آنروز هم گفتیم حق دارد در امور شخصی خود به راه عشق برود گرچه عقل منمنش میکند و از هزاران عاشق یکی بهد و مقصود نائل نمیشود ولی هیچکس حق ندارد در امور اجتماعی در امور مملکتی راه عشق را پیش بگیرد در راه مملکت فقط باید متکی به عقل و علم باشد و استبداد نه. برای اینکه راه عقل و علم و استدلال در هزار مرتبه هم یکی اش خطا نمیرود اگر هم خدای ناخواسته بکیش خطا رفت باید جهانش را پیدا کرد از این جهت علماء فرموده اند خروج فرد مندر نیست ولی حالا ما افتاده ایم به عشق آقایان وزراء مجلس شورای ملی با اتفاق مسئله نفت را رأی داده است متأسفانه همان دست مروزی که در کابینه منصور گفتیم هر روز اختلاف ایجاد میکرد و شهرت میدادند که این نفت را آقای دکتر مصدق و جبهه ملی می خواهند ولی و کلاً نمیخواهند و از ترس رأی دادند بنده می گویم بمجلس شورای ملی از هیچ مقام و هیچ شخصیت نمی ترسم آنچه که رأی داده روی تشخیص و اراده دارم آقایان محترم نمایندگان محترم خدا را در نظر بگیرد به بنیاد حاضر بدانند پیش خودتان که انشاء الله حاضر است به بنیاد این بپردازد درست میگویند این اهالی که در جنوب دارد شروع میشود.

نایب رئیس - آقای شوشتی وقت شما تمام شد

شوشتی - آقایان محترم بقدری مهم است که بذات پروردگارا اگر نکویم بضرر ایران است اگر اجازه نمیدهند نمی گویم (نمایندگان - فرمائید)

نایب رئیس - باید از مجلس رأی گرفت چند وقت لازم دارید مدت تعیین فرمائید

شوشتی - بازنده دقیقه بس است

نایب رئیس - باید رأی گرفته شود و عده کافی نیست برای رأی

شوشتی - چگونگی آنرا آخر من آمدم می خواهم نتیجه بگیرم می خواهم نتیجه بگیرم برای مملکت

نایب رئیس - صحبت نفرمائید

استدعا میکنم اگر مجلس رأی داد صحبت میکنم

یک نفر از نمایندگان - فعلاً که وقت دارید قدری آب میل کنید

شوشتی - بفضل رب العالمین آب خنک نمی خواهم ۲۴ ساعت هم حرف بزنم آب نمی خورم چند هم حرفهایش را بس آب تشنه زد و رفت می گویم و کشته می شوم (احسن است)

(پس از ورود چند نفر عده برای رأی کافی شد)

نایب رئیس - آقای شوشتی بازنده دقیقه از نمایندگان محترم اجازه می خواهند که صحبتشانرا ادامه بدهند آقایان موافقین قیام فرمائید (عده کثیری برخاستند) تصویب شد فرمائید

شوشتی - الان از جنوب خبر میرسد که آقای مکی در آنجا که جزء هیئت نظارت رفته اند عملیاتی میکنند رفتارشان بعقیده من دو جهت دارد دو قسمت دارد تقسیم بدو شکل می شود یکی موضوع نظارت در خلع بد است تا آنجا بحث نیست از آنکه تجاوز کرد مداخله هیئت مقننه و نمایندگان مجلس شورای ملی در امور اجرائی است که برخلاف قانون اساسی و منظور مملکت است (صحیح است) آقای کشاورز صدر این دقیقه دادن و رفتن تشون را بازدید کردن این حرفهایی که امروز ما ساده داریم تلقی میکنیم یک روز ممکن است این حرفها خدای نخواستہ برای ما ایجاد زحمت بکنند (کشاورز صدر - او نرفته فرمانده دقیقه گرفته) این روزنامه ها است اقا اختیار دارید خوردن شیدرا که نمیتوان پنهان داشت عرض کنم که این امور یک روزی یک گوشه اش ممکن است بضرر ایران تمام شود خدا نکند آقایان بنده با بشود مخالفم الان در خارج بجناب آقای دکتر طاهری اعتراض کردم که شما آقای دکتر آقای مخبر فرهند را هم عرض میکنم آقای دکتر قاضی هم که حالا حرکت کرده با آن سر و صدا ها رفته در جنوب بایشانم می گویم و کبالتا مجلس شورای ملی در اموری با اجازه ندهد برای حفظ حیثیت مجلس شورای ملی در کارهای اجرائی نباید مداخله بکنند (صحیح است) آنهم بصورتی که تلقی شود که این آقایان تنها موافق با الفاء امتیاز نفت جنوب بوده اند (نریبان - در کار اجرائی دخالت نکرده اند مأمور نظارت هستند) این را تخصیص دادن بخود این اقا اختلاف در مملکت ایجاد میکند همین حسادت می آورد همین قبعلی می آورد همین باعث می شود که روزی اینها بضرر مملکت تمام شود و یک روزی جبران نمی توانند بکنند مثل اینکه راجع باین اسناد اول کسی که در مجلس صحبت کرد من بودم تنها چه کنم این

بخدا از ما انتقام می کشد بخدا اختلاف ایجاد می شود بگذارید این پیش آمد ها بشود آخر من می دانم من وکیل نشوم نشوم من را لغتم بکنند باز سید محمد هلی شو شتریم میروم با فقر و مسکنت زندگی می کنم نمی گویم ناطق ترین ناطق های این مملکت هستم اما عرض می کنم با فقر و مسکنت زندگی می کنم و با فضل بال العالمین زیر الحان ایران ناطقی مثل من نیست (صحیح است) بدرک گو کیل نشدم این کلیه هرا بضم بود که خلاصه اش این است که باید از امروز مراقبت کند این نوع اختصاص ها که بعضی ها از هفتاد و نه و بعضی ها از صیغه که خود این مملکت را بر آن گام میرود این را جلو گیری کنند این وضعیت بعضی از روزنامه ها هم آنها اصلاح بشود یکی دیگر اینکه خطاب به آقایان نمایندگان مجلس است اینجا یادداشتی کردم یک توضیحی بدهم برای ایجاد اختلاف من یک سندی دارم این حق الحکمی ما را که الان برداشته اند توی روزنامه ها نوشته اند این ها ده سال قبل ۱۰ سال قبل گرفته شده بود ، چه طور شده حالا درآمد توی روزنامه ها خوب حالا اگر ۱۰ روزه ارور دیگری در نیامد اسامی اشخاصی که حق تألیف کتاب گرفته اند از وزارت فرهنگ خواهید دید که می نویسند اینقدر پول گرفته اند محمد هلی فروغی آنقدر گرفته علامه محمد فروغی است و ده هفتاد و نه نفر آن که آنجا هم دچار تشنج و اختلاف باشد ، اینها آقایان من باریک می گویم و با ادب می گویم ، عادت به بی ادب ندادم هیچکس را هم نمی بینم امروز روزی نیست که این اصالح و رفتار می گذارند ، صدایش بیرون نمی آید اما اگر یک آخوند بد بخت بیچاره بخورد صدایش در می آید .

اینموضوعی که اینجا عرض کردم و الان آقای وزیر فرهنگ هم تشریف دارند دلم می خواهد که با صورت جامع این بافتار رأی دادو ضمانت آن که من عرض کردم مایع و جامد گفتم تریاک و چرس و کل من یطلق به الضمران کان جامداً اوامیرا آرزو رفته در مجلس سنا . بن اطلاع دادند که اینرا میتوان اینک ضرر بکشور می خورد منع تریاک و چرس را حذف کرده اند اولاً عرض کنم هر کس اهل زنا است میدانند آقای امیر تیمور خودش میدانند مردم بزراعت تریاک میبزدانند برای آنکه پول تریاک موقی بدست زارع می آید که آنوقع پول نیست و می گویند هیچ محصول جای آنرا نمی گیرد ولی اینطور نیست یک چیزی بهتر از آن وی زحمت تراز آن هست و آنهم پول ما خراسانها و سا...

خراسانها خود ندارد یعنی و چین هم ندارد و آن زیره سبز است که اگر پانصد هزار تن هم در کشور تهیه شود خوب میخورد و بقیه املا میخورد و محتاج آب زیاد هم نیست آقایان اگر مایک جزء در این قانون را ناقص بگذاریم بدانند که این قانون عملی نمیشود من از هیئات رئیسه مخصوصاً از آقای نورالدین امامی نایب رئیس محترم خواهش میکنم که این لایحه را فوراً بیاورند که اگر انشاءالله یک قدم هم در این راه برداریم یک قدم خیر برداشته ایم برای دنیا و یک قدم خیر هم برداشته ایم برای آخرت و اصلاح نسل کشور این هم یک مطلب **کشاورز صدر** - از آقای مکی هم از زحماتش قدر دانی بفرمائید

شیخ شتری - ایشان ناظر خلع ید هستند حق ندارند بروند روی کشتی و این حرفها شان وکیل نیست (حائری زاده - برای نظارت در عمل رفته ، یک آدمی در گرما رفته خدمت می کند نباید این حرف ها را بزیند) یک موضوع دیگر آقای وزیر کشور مایک سؤالاتی اینجا کرده ایم هر وقت می آئیم و اعتراض هم می کنیم مورد تذکر واقع میشوند بعضی از این امور موقع آن از بین می رود منجمه من دوسؤال کردم یکی راجع باوقاف کل مکتی ایران نظر داشتیم چون تمام حربه بی دین ما بروحانیت و بی کراهت روحانیت اینست که میگویند آخوندها می گیرند اوقاف رومی خورند در صورتیکه من تحقیق کردم صدی هفتاد از اوقاف از هفتاد و چند هزار قبوقه اوقاف مملکت ایران هفده درصدش بدست روحانیون است و هشتاد و سه درصد آن بدست دیگران است که هوائد میخورند و از هضم رابع می گذارند ، صدایش بیرون نمی آید اما اگر یک آخوند بد بخت بیچاره بخورد صدایش در می آید .

اینموضوعی که اینجا عرض کردم و الان آقای وزیر فرهنگ هم تشریف دارند دلم می خواهد که با صورت جامع این بافتار رأی دادو ضمانت آن که من عرض کردم مایع و جامد گفتم تریاک و چرس و کل من یطلق به الضمران کان جامداً اوامیرا آرزو رفته در مجلس سنا . بن اطلاع دادند که اینرا میتوان اینک ضرر بکشور می خورد منع تریاک و چرس را حذف کرده اند اولاً عرض کنم هر کس اهل زنا است میدانند آقای امیر تیمور خودش میدانند مردم بزراعت تریاک میبزدانند برای آنکه پول تریاک موقی بدست زارع می آید که آنوقع پول نیست و می گویند هیچ محصول جای آنرا نمی گیرد ولی اینطور نیست یک چیزی بهتر از آن وی زحمت تراز آن هست و آنهم پول ما خراسانها و سا...

هم موضوع لوله کشی تهرانست آقای رئیس توجه بفرمائید ، شیدم هفت هشت ده روز است اسکندر گویو موقوف کرده اینکار را ، شیدم تعطیل کرده و خوابانده اگر فرض خراب کردن شبانهای تهران و شکستن اتوموبیلها و از این راه هم یک ۴۰ - ۵۰ میلیون بمملکت ضرر زدنست ، اگر اینست که چه عرض کنم ، اگر نه باید جناب آقای وزیر کشور از این کار جلوگیری کنند که خسارتی بمملکت وارد نشود آن روز عرض کردم که جوان است رفیق من است ولی من پیر شده ام باید بطور روشن بفهمیم چه میکنیم و قسمهائی که برای مردم بر میداریم این قسمه بر وفق رضای خدا و ملت ایران باشد امیدوارم این هرایض صادقانه من که از روی حسن نیت ، بخدا از روی حسن نیت گفتم نه حبی دارم با کسی ، نه بعضی دارم نه موام فریبی میکنم و نه محتاج بر دم فریبی هستم آزاد مرد و موام فریبی نمیکند ، آزاد مرد نمیکند .

امیدوارم این هرایض من معلوم طبع آقایان واقع بشود ، سعی بفرمائید اختلاف را و هر گونه راهی که در مملکت ایران و در افراد ایرانی ایجاد اختلاف میکند ، آنراها را سد کنند .

نایب رئیس - راجع سؤالات فرمودند با موافقت آقایان نمایندگان محترم جلسه روز سه شنبه هفت آئینده اختصاص سؤالات داده خواهد شد (صحیح است) آقای امیر شکار بفرمائید

امیر شکار - ابتدا میخوام یاد آوری بکنم بعضیین را دیو که مذاکرانی که در مجلس میشود و بیانات آقایان نمایندگان در رادیو گفته میشود ، یا اگر گفته میشود ناقص گفته می شود در صورتی که اغلب مذاکراتی که در مجلس میشود مطالبی است که موکلین آنها از شهرستان ها خواهش میکنند از یک کویلی که کوالیچ آنها را در مجلس بگوید اینها وقتی نگفته میماند خیال میکند صورت خوشی نداشته دولت است و اینها صحیح نیست . اگر این اعصالی که می شود مستحق است ؟ چرا ؟ برای چه ؟ اگر اشتباه است ، تا کی اشتباه ما امروز هنوز احتیاج بوخت و مودت و یگانگی داریم (شو شتری - همیشه داریم) امروز بیشتر داریم اینها را که بنده عرض میکنم نظری ندارم ولی واقعاً برخلاف از خوزستان مخصوصاً بن دارند فشار می آورند ، یک نفر از مأمورین دولت در آنجا بجای اینکه عایدات دولت را ضبط کند و انجام وظیفه کند ، یک مأمور تبلیغ برای تشکیل حزب شده . آقایان عرض میکنم خوزستان که در این باره در جریان

اینها همه یک حزب هستند همه آنها بی هستند که فرستادگان دولت و مجلس شورای ملی را روی دست بلند کردند ، اگر یک نفر مخالف گوئی بوده ، نبوده (صحیح است) اینرا بنده صراحتاً عرض میکنم که اگر اسم حزب در خوزستان برده شود تولید یک تفاق و دو دستگی خواهد کرد که جبرانش خیال نمی کنم بهسولت آسان باشد که اینک نظیرش راهم مادر سنوات گذشته دیدیم چه کشتار هائی شده چه و بنده از نظر اینک صلاح خوزستان نمیدانم اینرا عرض میکنم و مطمئن حقیقت آن باشیمن آنروز جناب آقای وزیر کشور عرض کردم (آزاد کی میگوید حزب تشکیل بدهد ؟) به پیشید آقای آزاد بنده مأمور بودم از طرف موکلین در این حدود مناسب نمیدانم ما آمدیم و رأی هم دادیم و بدولت هم رأی موافق دادیم و این علامت اعتناء بدولت است . آیا چه سیاسی اقتضا می کند که ۱۰ نفر وکیل را آزرده کنند ؟ آنها هم بصورت استیضاح که شامرا بمجلس نیامدند ؟ (آزاد - اینها نقشه انقلابیجس سرویس است) و بنده اینرا مناسب نمیدانم ولی از نظر اینکه دیگر تکرار نشود خوب نبود و جاییکه منظور حاصل شده بود من مناسب نمیدانم اسم برده شود برای اینکه منظور تأمین شده بود و البته سیاست هم اقتضا نمیکند در مرحله دوم موضوع این سنا است روز اول کوچک بود ، کم کم وسعت شد ، اساساً بنده سؤال میکنم بهینم آن نقی که برای کشور از گفتن این موضوع در مجلس ، و اسم بردن از وکلا و سناتور که اینها با شرکت نفت رابطه داشته اند میبریم چیست من خوش نمی آید . که اسم ببریم من میخوام بدانم که فایده اینکار که یک هند و کیل و سناتور را زنجیده بکنند و آلوده بکنند که اغلب مذاکراتی که در مجلس میشود مطالبی است که موکلین آنها از شهرستان ها خواهش میکنند از یک کویلی که کوالیچ آنها را در مجلس بگوید اینها وقتی نگفته میماند خیال میکند صورت خوشی نداشته دولت است و اینها صحیح نیست . اگر این اعصالی که می شود مستحق است ؟ چرا ؟ برای چه ؟ اگر اشتباه است ، تا کی اشتباه ما امروز هنوز احتیاج بوخت و مودت و یگانگی داریم (شو شتری - همیشه داریم) امروز بیشتر داریم اینها را که بنده عرض میکنم نظری ندارم ولی واقعاً برخلاف از خوزستان مخصوصاً بن دارند فشار می آورند ، یک نفر از مأمورین دولت در آنجا بجای اینکه عایدات دولت را ضبط کند و انجام وظیفه کند ، یک مأمور تبلیغ برای تشکیل حزب شده . آقایان عرض میکنم خوزستان که در این باره در جریان

نوفته می شود برای حفظ جان اتباع انگلیس آمده بنده می خواهم عرض بکنم که برای حفظ جان اتباع انگلیس نیست برای اینکه الان عهد قوامی که در آنجا داریم شاید هر یک نفر انگلیسی ده نفر پاسبان نظامی و ژاندارم داشته باشد شاید امروز امنیتی که در آبادان هست در لندن هم نباشد (صحیح است) بنده روی اعتماد و ایمان عرض می کنم پس وجود این کشتی های جنگی چندان لزومی ندارد ما که جنگی با کسی نداریم .

دولت هم اصلاً جنگی با کسی ندارد اگر اینها می خواهند با ملت ایران جنگ بکنند وقت را با توپ بپزند که تصور می کنم امروز دیگر نتوانند از پس که از خوزستان بن گرفته اند و تلگراف کرده اند و تلفظ می کنند که ما جلوه لوله های توپ را می خواهیم بگیریم نمیدانم چه بگویم و البته این صلاح شرکت سابق نفت و دولت انگلیس نیست من میدانم که بالاخره این کار بیک جایی میرسد و همه آقایان هم میدانند که بالاخره سر و سامانی پیدا می کند اما از اینکه دولت ایران و ملت ایران را این طور برنجاند و تشنج حاصل بکنند چه فایده دارد اگر جنگ با ملت ایران است آنها در جنگ گذشته یک جنگی با مردم خوزستان کرده اند و میدانند که این امر صلاح نیست و بیاد بیاورند همان کشتی شیطان و عملی که با کلنل یارت شد من بیشتر از این چیزی نمی گویم و امیدوارم انشاءالله هم این کشتی جنگی که برای جنگ نامده از رو بروی مردم خوزستان بیرون برود این عمل البته بطور مساعد بیک حسن نتیجه ای برسد این یاد داشت آقای دکتر راجی را هم بنده تقریباً عرض می کردم البته حزبی که از طرف دولت باشد و بافتار باشد بنده صراحتاً عرض می کنم مردم خوزستان از تشکیل حزب ناراضینند برای اینکه بانصد نفر در آبادان کشته دادند این مال چه بود ؟ مال تشکیل حزب بود یک حزبی بنام حزب توده آمده بود آنجا بعد مردم هم یک اتحادیه ایرانی باشاری درست کردند و آن دستگامی شد که جنابای ویدی و اصلا بطوری که بن گفته اند هیچکس خواستار حزب در آنجا نیست جناب آقای فروزان بنده از شدت احساسات ندانم از توی دهانم برید بیرون و این لکنتی که در زبانم پیدا شد و برت شده از صحبت کردن برای این بود جناب آقای فروزان تلگرافاتی است از خوزستان و مکرر بنده عرض کردم خدمت آقایان ماشین های کشاورزی که این همه کیک بمران و آبادی می کند از این ها گمرک

ملت باشد باید در تمام شئون اجتماعی مداخله داشته باشد وارد بشود نظارت بکنند انتقاد بکنند و اصلاحش را بخواهد دیروز من رفته بودم در وزارت کشور یک مأمور آنجا بود گفتم یک دوسه را بده گفت مطالب معرمانه داشت من فرستادم برای نخست وزیر در صورتیکه من روزی شصت و نوزده رادیدم گفتند فرستادم ولی هنوز برای من نرسیده است ما مورین بقدری بد تربیت شده اند در دوره بیست ساله که اینطور فکر میکنند ولی یک فرق است بین دخالت و نظارت در مجلس شورای ملی و سنا ما یک کمیسیون برای کار نفت انتخاب کردیم غیر از آن کمیسونی که در قانون نفت نظر میداد که اینها نظارت در عمل خلع ید میکنند من خیلی متشکرم از آقایانی که در این گرم متحمل زحمت کرده اند رفته اند در خوزستان و رنج میبرند و برای نظارت و انجام وظیفه کوشاشند آنجا رژه داده میشود و کیل نباید آنجا باشد که این دخالت است ؟ این عین نظارت است نماینده گرفته میشود خرج شده با جیب صاحب منصب ها رفته و باید وکیل برود و نظارت بکنند در اینکار این نمایندگان ما که رفته اند در آنجا بجای اینکه از آنها قدر دانی بکنیم من خیلی متأسفم که بعضی از آقایان یک فرمایشاتی میکنند که هیچ مناسب نیست این هیچ دخالت نیست بلکه نظارت است و باید بنحو تمام و اکمل بشود (صحیح است) یک جمله دیگری رامن میخواستم عرض کنم این تلگرافات زیادی است که از ولایات راجع بهمین موضوع همکاری با دولت برای خلع ید میرسد و روزی یک دست میرسد که بعضی از آنها را من تقدیم دفتر مجلس شورای ملی میکنم ، بعضی بوسیله من است به مقام نخست وزیری که تقدیم مقام نخست وزیری میکنم امروز صبح جناب آقای صدر که برسانند رئیس دولت و جواب هم از طرف رئیس دولت بآنها داده بود چند تا تلگراف و کاغذاتی هم هست که دیشب و امروز رسیده است مربوط بهمین موضوع است که تقدیم مقام ریاست میکنم دیگر بدفتر میفرستادم و امروز تقدیم مقام ریاست میکنم یک دنوئر مجروح هم آمده بودند در مجلس یک شرحی نوشته اند که ما در اراک بودیم موقی که دکتر بقائی از آنجا عبور میکرد در آنجا یک زود خوردی

می گیرند از اتومبیل سواری گمرک میگیرند ولی از تلمبه آب گمرک می گیرند بنده عرض کردم و باز هم عرض می کنم این داناان و هستی مردم است تمام دارا ایشان راداده اند تلمبه آورده اند ماشین آورده اند این را دستور بفرمائید لطفاً که همان مقرراتی که درباره تراکتور و کمپاین اجرا می کنند و از ماشین های زراعتی گمرک نمی گیرند اینها هم نشوند خود حضرت تالی یک مدتی مدیر مکرر گمرک بوده اید و میدانید که آنوقتها هم نمی گرفتند حالا نمیدانم برای چه این اذها را می کنند (فروزان - یادداشت می کنم و جواب عرض می کنم) استعفا می کنم این را مرفوع به فرمائید توجه بفرمائید بنده در خانه هرا بضم عرض می کنم بطوریکه گفته می شود انگار عمومی رهائش لازم است این تلگرافاتی را که ما از خوزستان داریم اینها تلگرافاتی است که همه افکار عمومی است من نمی خواهم در اطراف این چیزهای مردم صحبت بکنم این ها مظهر افکار عمومی است ، اطابق بازرگانی ، کارخانه رستندگی ، انجمن شهر ، تمام وجوه اهالی می گویند این شخصی را که شارب داشته و باو خفت داده از پشت میز خودش بر میدارید برای چیست مقتضی است که برداشته نشود من تلگراف را می خوانم و نه حرفی میزنم ولی این رویه درست نیست

نایب رئیس - آقای امیر شکار وقت آقا تمام شده است

امیر شکار - جناب آقای شو شتری زور شان رسید ۱۰ دقیقه وقت گرفتند (شو شتری - جنابای هم می میدهم) تغییر مزاحم نمیشوم برای اینکه وقت گذشته و امیدوارم که دولت باین هرایض بنده که محض خیر خواهی عرض کردم توجه کنند و آنها را در نظر بگیرند و بآنها اهمیت بدهند (احسن)

نایب رئیس - آقای حائری زاده **حائری زاده** - مطالبی لازم بود که عرض کنم و وقت هم گذشته بود ولی یک دیباچه ای پیدا کرده است و خیال می کنم قدری طولانی بشود و محتاج بشوم که از آقایان تقاضا کنم که چند دقیقه بروقت من بیفزایند من میل ندارم در اطراف مذاکراتی که آقایان نمایندگان در مجلس میفرمایند و مخصوصاً نظراتی قبل از دستور صحبتی شود برای اینکه هر کس عقیده خودش را مثل اینکه کنفرانس میدهد می آید این جا اظهار میکند جامعه هم خودش قضاوت میکند ولی یک نکته را باید توجه داشت که فرق است بین نظارت و دخالت نماینده مجلس در تمام شئون مملکتی حق نظارت را دارد (صحیح است) حالا دوره بیست ساله گذشته این عمل نظارت جرم بوده و هنوز هم بعضی از مأمورین ما خیال میکنند که مسائل و احتیاط باید از نمایندگان منفی و مستور بماند در صورتیکه اگر نماینده

مجلس برسانم ، مجدد بخودشان رد میکنم که برسانند رئیس دولت و جواب هم از طرف رئیس دولت بآنها داده بود چند تا تلگراف و کاغذاتی هم هست که دیشب و امروز رسیده است مربوط بهمین موضوع است که تقدیم مقام ریاست میکنم دیگر بدفتر میفرستادم و امروز تقدیم مقام ریاست میکنم یک دنوئر مجروح هم آمده بودند در مجلس یک شرحی نوشته اند که ما در اراک بودیم موقی که دکتر بقائی از آنجا عبور میکرد در آنجا یک زود خوردی

شده است و ما مورین انتظامی آنجا تماشا میگرداند اینها آمده اند در تهران و شکایت دارند از جناب آقای وزیر کشور تقاضای کمک در دستور فرمایند ما مورین انتظامی بیشتر در این قسمت مراقبت بکنند یک گزارش نوشته است که مفصل است و من دیگر آن را نمیخوانم این را هم تقدیم مقام ریاست میکنم یک موضوع دیگری هم هست که موضوع خصوصی است برای تذکر بجانب وزیر فرهنگ و یک عبارت کوچکی است که یک کفر مامور فرهنگ شخصی که با توصیه کرده بوده نوشته است خواستم اینجا را توجه مخصوصی فرمایند عبارتی که از برای آن توصیه میکنند نوشته اینست که نامبرده باینکه در امتحانات تقلب کرده بود و حقاً میبایستی بکلی مردود شود ولی برای رعایت حال ایشان جزء تجدیدها محسوب گردید و در شهر یورحتملاً باخذ گواهینامه نائل خواهد شد خودش نیز پس از وصول امر به جناب عالی بوزارت فرهنگ مراجعه و ملا کرده نمود و پس از اطمینان باینکه در شهر یور در امتحانات تجدیدی قبول خواهد شد بظهران حرکت کند در باره این مأمورینی که این قبیل توصیه ها در شان مؤثر باشد یک توجیهی فرمایند دیگر اسم مامور و توصیه کننده اش و اینها را بنویسم (وزیر فرهنگ مرحمت کنید رسیدگی میشود) بوسیله جناب آقای مخبر فرهنگ تلگرافی از همدان صادر با تراض به تصمصیح آن مسکمه فرمایشی که مثل تلگراف بکوت برای گرفتاری ضعفا تاسیس کرده رسیده و اظهار نفرت و انزجار شده است و برای من فرستاده اند که برض مجلس برسانم .

مهلوی - جناب آقای حائری زاده ۱۸ میلیون افراد این مملکت باین تصمیم مترشند مگر یک فرد هم هست که مترش نباشد؟

حائری زاده - بنده در اینجا از هم کیشهای خودمان که در هندوستان و پاکستان هستند و حتی دولت پاکستان و سایر ملل اسلامی که در این موضوع حیاتی ملت ایران اظهار همدردی و کمک و مساعدت و ابراز احساسات کرده اند بنام ملت ایران تشکر میکنم این توقع ملل شرق تازه بوی آزادی بشامشان خورده احساس میکنند که باید با هم آواز باشند و تفرقه و تشتت موجب بدبختی آنها است نه اینکه ملت ایران همه باید متحد باشند بلکه شرق هم همه باید با هم متحد باشند که دستگاه استعمار و استثمار که بدبختانه سالیان دراز است بهن شده جمع بشود (صحیح است) و تا آزادی واقعی پیدا نکنیم آقایان معترض عقیده ندارم که آزادی انحصاری یک عده باشد همچنین ملاقتی بملکت و استقلال منحصر بیک فرد یا یک دسته نیست

البته عمل اشخاص متفاوت است بعضی تندتر بعضی کند تر ، بعضی رشید تر بعضی معافانه کارتر میباشد . مثلا در موقع نطق در مجلس چهارم و پنجم ۲۸ تا ۳۰ سال قبل بنده فریاد و فغان داشتم لیکن این امر دلیل نیست که مخالف عمل جنایتکارانه اعمال نفت فقط بنده بودم ابتدا تمام ملت ایران از مظالم کمپانی ناراضی و شاکی بودند . میتوان گفت بعضی از یاس بعضی از ضعف و بعضی نیز از جهل ساکت بودند مثلا در دوره ۱۵ که چند نفر سخت در مقابل قرارداد گس - گلشانیان مقاومت مینمودند و بنده از سرشب تا صبح برای گرفتن وقت نطق در مجلس با بودن بیهوش و گرما با حال کسالت بیخوابه نمودم و نوبت خود را با آقای مکی که جوان و داوطلب نطق طولانی بود دادم آقایان خیر تمام ملت برای احقاق حق خود متحداً کوشش نمودند مخصوصاً اهالی تهران در مقابل حبس و زجر و فشار حکومت مخلوق کمپانی مقاومت نشان داده و ما را راک با مخالفت با دستگاه ظلم امتحان داده بودیم مجدداً انتخاب نمودند .

قصد من اینست که علاقه بوطن و آزادی و استقلال نباید انحصار بیک فرد یا دسته یا طبقه داشته باشد بلکه باید با آزادی نطق و قلم هموم افراد مدافع وطن خود باشند البته اختلاف سلیقه چندان مهم نیست بلکه باید سعی کرد که در مسائل کلی اختلافات جزئی را فراموش نمود موضوع مهمی که ذکر آنرا لازم میدانم اینست که جاسوسی در تمام قوانین وادیان و در تمام ملل عالم پست ترین اعمال است و به همین جهت است که در تمام قوانین سخت ترین مجازات برای تنبیه جاسوسان تعیین شده دشمنان همیشه جاسوسان را تقویت می کنند که مانند موریانه اساس و پایه قومیت را از بین برده و بالتنبیه ملتی را منهدم سازند

من در مطالبی که عرض میکنم هیچ وجه بقوم و ملتی نظر ندارم بلکه مورد تفرق من افراد معدودی شرقی می باشد که در بین هر قوم و ملتی وجود دارند

ملت انگلستان برای اداره امور خود بهترین نقشه و عمل را دارد و قضات و مأمورین با شرف انگلیسی که از حدود حق و عدالت خارج نمی شوند بسیارند ولی در شرح سیاست انگلیس غیر از خود را لایق آفاقی و آزادی و استقلال نمی داند و بانواع حیل و تقلب و تزویر برای رسیدن به هدف خود متوسل می شود و همیشه در کیسول و مارک آزادی موجبات بدبختی ملل را فراهم می سازند . یکی از مظاهر این عمل امتیاز داری و

البته عمل اشخاص متفاوت است بعضی تندتر بعضی کند تر ، بعضی رشید تر بعضی معافانه کارتر میباشد . مثلا در موقع نطق در مجلس چهارم و پنجم ۲۸ تا ۳۰ سال قبل بنده فریاد و فغان داشتم لیکن این امر دلیل نیست که مخالف عمل جنایتکارانه اعمال نفت فقط بنده بودم ابتدا تمام ملت ایران از مظالم کمپانی ناراضی و شاکی بودند . میتوان گفت بعضی از یاس بعضی از ضعف و بعضی نیز از جهل ساکت بودند مثلا در دوره ۱۵ که چند نفر سخت در مقابل قرارداد گس - گلشانیان مقاومت مینمودند و بنده از سرشب تا صبح برای گرفتن وقت نطق در مجلس با بودن بیهوش و گرما با حال کسالت بیخوابه نمودم و نوبت خود را با آقای مکی که جوان و داوطلب نطق طولانی بود دادم آقایان خیر تمام ملت برای احقاق حق خود متحداً کوشش نمودند مخصوصاً اهالی تهران در مقابل حبس و زجر و فشار حکومت مخلوق کمپانی مقاومت نشان داده و ما را راک با مخالفت با دستگاه ظلم امتحان داده بودیم مجدداً انتخاب نمودند .

قصد من اینست که علاقه بوطن و آزادی و استقلال نباید انحصار بیک فرد یا دسته یا طبقه داشته باشد بلکه باید با آزادی نطق و قلم هموم افراد مدافع وطن خود باشند البته اختلاف سلیقه چندان مهم نیست بلکه باید سعی کرد که در مسائل کلی اختلافات جزئی را فراموش نمود موضوع مهمی که ذکر آنرا لازم میدانم اینست که جاسوسی در تمام قوانین وادیان و در تمام ملل عالم پست ترین اعمال است و به همین جهت است که در تمام قوانین سخت ترین مجازات برای تنبیه جاسوسان تعیین شده دشمنان همیشه جاسوسان را تقویت می کنند که مانند موریانه اساس و پایه قومیت را از بین برده و بالتنبیه ملتی را منهدم سازند

من در مطالبی که عرض میکنم هیچ وجه بقوم و ملتی نظر ندارم بلکه مورد تفرق من افراد معدودی شرقی می باشد که در بین هر قوم و ملتی وجود دارند

ملت انگلستان برای اداره امور خود بهترین نقشه و عمل را دارد و قضات و مأمورین با شرف انگلیسی که از حدود حق و عدالت خارج نمی شوند بسیارند ولی در شرح سیاست انگلیس غیر از خود را لایق آفاقی و آزادی و استقلال نمی داند و بانواع حیل و تقلب و تزویر برای رسیدن به هدف خود متوسل می شود و همیشه در کیسول و مارک آزادی موجبات بدبختی ملل را فراهم می سازند . یکی از مظاهر این عمل امتیاز داری و

واقع در بختیاری را پس از انقضای بخواهین بختیاری واگذار میکنند بقیه است در اول امر مأمورین کمپانی چه بوسیله استفاده از جهل متصدیان امور با دادن رشوه یا تنظیم سند های منور کننده برای تسبیح حق ملت ایران کوشش داشته و کمپانی سابق نفت انگلیس و ایران که قائم داری شده است همان رویه تقلب و تزویر را برای بردن حق ملت ایران بطور اتم و اکمل ادامه داده حتی در موقع جنگ بین الملل اول کسب امارات مختصری بواسطه قشون اجانب در ایران متوجه نفت شده بود با اینکه ایران بی طرف بود و خود انگلستان که این کمپانی تابعیت آن دولت را داشت یکی از ارکان جنگ بود و باید اگر خسارتی بملت ایران وارد می شود جبران کند بدعوی خسارت حقوق حقه ایران را نپرداخت و طبق همان قرار داد داری بموجب فصل هفدهم کمپانی مکلف بود که برای حل اختلاف در تهران بحکم رجوع کند و حل اختلاف را از طریق حکمت بر خاستند) تصویب شد بفرمائید

حائری زاده - این جمله را عرض کنم برای آینده ، این معمول در تمام مجامع است که اگر مخالفی نیست احتیاج برای نیست و مقام ریاست وقت گفتند مخالفی نیست و مخالفی اظهار مخالفت نکرد به عقیده من کافی است و محتاج به رای نیست.

نایب رئیس - آئین نامه اینطور است و من ناچارم آنرا اجرا کنم

حائری زاده - از آقایان هم خیلی متشکر هستم که موافقت فرمودید با مراجعه پیرونده امر معلوم میشود که در بین دارندگان سهام اولیه صدراعظم و وزیر خارجه وقت بودند و همچنین در منطقه استخراج نفت که بختیاری و لرستان باشد سهامی بخواهین و متنفذین معلی داده شده است همان اول که شروع با استخراج شده بود باینکه صاحب امتیاز طبق فصل پانزدهم مکلف بود بعد از انقضای مدت معینه امتیاز تمام اسباب و اشیاء و ادوات موجود شرکت را بدولت ایران مجاناً واگذار کند و حق هیچگونه نفراحت از این بابت نداشته باشد در تاریخ ۲۳ نوامبر ۱۹۰۵ نماینده صاحب امتیاز با خواهین بختیاری قرارداد منقذ می کنند در فصل هشتم تمدد میکند بعد از انقضای مدت امتیاز کمپانی از دولت هر قدر صادرات در خاک بختیاری که متعلق بکمپانی باشد متعلق بخواهین عظام خواهد بود . بدیهی است کمپانی که در فصل پانزدهم امتیاز داری تمام اشیاء و لوازم خود را مکلف بوده است بدولت ایران واگذار کند پس از پنج سال که هنوز عملاً وارد عملیات بهره برداری نشده بود و مشغول تهیه مقدمات استخراج بوده است اینها صادرات

جزیره مورس تبعید میشدند و امروزه که خوشبختانه مملکت هندوستان و پاکستان و سایر ممالکی که سنگز غارتگری و زور-گویی بودند آزاد شده اند و ایران هم به نکر آزادی و استقلال سیاسی و اقتصادی خود افتاده و دیگر فرمایشات لرده ها و وزرای انگلستان برای ملت ایران ابداً وحشت و اضطراب ایجاد نمیکنند و ملت ایران تشغیب داده است که بالاتر از سیاسی رنگی نیست و در سایه مقاومت روزگار ما بدتر از سابق نخواهد شد اسناد و مدارکی که اخیراً در دفتر اداره اطلاعات و تبلیغات (یعنی دستگاه جاسوسی) کمپانی سابق نفت بدست آمده مدلل میدارد که عمال کمپانی نفت یکمسته تاجر بیشه نبوده اند بلکه در تمام شئون اجتماعی ملت ایران انواع تعریب و فساد را عهده دار بوده و اغلب حوادثی که در این مملکت اتفاق افتاده سر چشمه فساد آن همین دستگاه بوده چیزی که ما به تأسف است حس معافانه کاری است که در اغلب رجال ما بوده و هست و همیشه این حس وضع مصادرا امور سر-پوش روی مظالم عمال کمپانی گذارده حتی کسانی که از همال کمپانی جرم جنایت شده و دادستان ایشان را مورد تعقیب قرار داده است موفق بفرار میشوند در مینوت تلگرافی که اخیراً پس از دخالت دولت در دستگاه جاسوسی آنها و تصرف قسمتی از باقیاننده پرونده های اداره اطلاعات و تبلیغات کمپانی سابق نفت بدست آمده رئیس این اداره به لندن گزارش میدهد (مقداری از اوراق را بر سر کز امنی رسانده و قسمتی را منهدم ساختم و بقیه بدست عمال دولت ایران افتاد) مرتکب این جرم یعنی مغایره کننده تلگراف موفق بفرار از ایران میشود و این حوادث موجب نهایت تأسف است

آزاد - جناب آقای حائری زاده کی فرارش داده با این شهربانی با این قشون و ژاندارمری با این دستگاه دولت کی فرارش داد ؟ این را بفرمائید

حائری زاده - یک عمارت بوسیده ای که چند نفر را فرستاده باید بروند این را مهندسی بکنند و به تعمیراتش اقدام بکنند این همان دستگاه نظمی بیست ساله است همان خرابی مرزی است همان بازی است تغییر نکرده باه نفر ده نفر و ده روز بیست روز عوض نمیشود دستگاه مملکت عوض نشده ، باید فداکاری کرد ، مبارزه کرد تا این دستگاه اصلاح بشود بدیهی است که آنها خود را مالک الرقاب میدانستند ، در این مملکت . اینها ورقه های دستشان بود که آزادانه میرفتند و می آمدند ، اخیراً دولت موفق شده است و جلوگیری کرده است از این فصل شایک چنانچه کمال اصرار قدیمه

است نباید بگردن دولتی که دارد فداکاری میکند و خون جگر میخورد بگذارد . این بی انصافی است (آزاد - حالا فرار کرد)

نایب رئیس - آقای حائری زاده شما ۱۲ دقیقه استفاده کردید

حائری زاده - بنده مدتی جواب ایشان را دادم جناب عالی خوب بود جلوگیری میفرمودید که وقت من را نگیرند

نایب رئیس - تقاضا میکنم بفرمائید شما بجای ده دقیقه دوازده دقیقه استفاده کردید حالا اجازه بفرمائید وارد دستور بشویم .

حائری زاده - بسیار خوب اگر اجازه نمیدهد من روز دیگری آمی صحبت می کنم .

جمال امامی - میخواستید نیم ساعت تقاضا کنید

۳- بقیه مذاکره در طرح راجع به ترتیب رسیدگی با اوراق اداره انتشارات شرکت سابق نفت

نایب رئیس - با اجازه آقایان وارد دستور میشویم . دستور طرحی است که از طرف آقایان نمایندگان معترم برای رسیدگی با اسناد شرکت سابق نفت داده شده و پیشنهاد آقای امامی خوانده شده و موافق و مخالف مذاکره کردند . حالا نامه های از آقای نخست وزیر در این زمینه رسیده که اجازه بفرمائید قرائت بشود بعد باین پیشنهاد رای گرفته شود

(نامه آقای نخست وزیر بشرح زیر قرائت شد)

ساحت مقدس مجلس شورای ملی در قیال کشف اسناد و مدارک محرمانه اداره منحل اطلاعات و انتشارات شرکت سابق نفت که در محل سابق آن اداره در خیابان نادری و در محل اقامت آقای سدان نماینده کل شرکت سابق نفت در تهران (کوچه ایرج) بدست آمده و اکنون مورد توجه خاص مجلس شورای ملی قرار گرفته مراتب زیر باستحضار آقایان نمایندگان محترم میرسد :

اینجانب از جریان رسمی کشف و عکس برداری و مطالعه اوراق و اسناد مزبور هیچگونه اطلاعی نداشتم و طبق دستور همان خرابی مرزی است همان بازی است آقای ناصر و توفی دادیار دادرسی تهران در تاریخ ۱۲ تیرماه جاری گزارش بسببستان تهران داده و اینک متن گزارش مزبور :

ریاست دادرسی شهرستان تهران تعقیب مأموریت معوله در مورد تفتیش و بررسی اداره منحل اطلاعات شرکت سابق نفت جریان اقدامات انجام شده را تا این

تاریخ بشرح زیر عرض میسراند در تاریخ پنجم و ششم و هفتم و نهم تیرماه ۱۳۳۰ بوجوب صورت مجلس های موجود اینجانب با تفاق آقای امیر حسین پاکروان نماینده تیمسار زاهدی وزیر کشور و آقای سرهنک ابراهیم عاصمی نماینده شهربانی کل و سرهنک غلامحسین دادخواه رئیس کلانتری ۳ دزدانخانه منحل اطلاعات شرکت سابق نفت حضور یافتیم و شروع به بررسی و مطالعه اوراق و اسناد کردیم قبلاً از مراجعه تا حال نیز اداره مذکور لاک و مهر شده در تحت حفاظت و نگهداری مأمورین انتظامی میباشد از تعداد زیادی اسناد و اوراق مربوطه باین اداره عکس برداری شد اسناد انگلیسی بفارسی ترجمه گردید و از کلیه آنها رونوشت تهیه شد . بوجوب این اسناد اداره منحل اطلاعات شرکت سابق نفت در باره ای امور سیاسی و داخلی ایران به منظورهای خاصی منساخته میشود استعدده زیادی روزنامه ها مقالات خود را از این اداره میگردانند آگهی ها و اخبار مربوطه بنفت که در عین حال برای رسیدن به هدفهای معینی تهیه میشود از طرف این اداره بوسیله آقای ابوالقاسم حداد که رابط مطبوعاتی اداره بوده است بین روزنامه ها قسمت میشده و مقالات توهین آمیز و تحریک کننده بمنظور تعقیر رجال و سیاستمداران میهن پرست ایرانی و انتعاط افکار عمومی از مسئله نفت بدست بعضی نویسندگان و از جمله آقای علی جواهر کلام تهیه و پس از صوابدید اداره مذکور برای درج روزنامه ها داده میشود است . اسناد دیگری مبنی بر رابطه بعضی رجال و سناتور ها با آقای قلیب استا کین رئیس اداره مذکور نیز در دست است . در عین حال بعضی اقدامات سیاسی و مطبوعاتی عمده ای از رجال از این اداره سرچشمه و الهام میگرفته است . مثلاً بوجوب سندی که در دست است آقای شامخ اساساً مأموریتهایی از طرف این اداره داشته است هکسها ترجمه ها و رونوشت های ترجمه شده در اختیار وزارت کشور قرار گرفته و عین آنها در اداره در تاریخ ۸-۴-۳۰ بنابر مذاکره تلفنی و ارجاع آن جناب و رؤیت امریه جناب آقای نخست وزیر معلوم شد که پس از انحلال اداره اطلاعات بعضی کارمندان این اداره منزل آقای سدان را تبدیل به یک اداره مخفی نموده در آنجا بکار خود ادامه میدهند . معتدل است یک دستگاه فرستنده در آنجا مشغول بکار باشد و علی ای حال مقررات اداره مذکور نیز تفتیش شود . در روز های ۸ و ۱۰ و ۱۱ تیرماه جاری بوجوب صورت مجلس های موجود اینجانب با تفاق نمایندگان وزارت کشور و شهربانی کل و کلانتری ۳ بغانه مذکور وارد و بشرح زیر بررسی هائی معمول گردید

حین ورود بخانه نامبرده آقای حداد رابط با اصطلاح مطبوعاتی اداره اطلاعات و آقای قلیب استا کین رئیس اداره مذکور در حالی که هر یک دست ای اوراق و مطبوعات زیر بغل داشتند در حال خروج مشاهده شدند و اوراق و اسناد مذکور بررسی شد ، خانه تفتی سدان که دارای اطلاعاتی متعدد است کلاً تبدیل بیک اداره باشمبه ای از اداره اطلاعات منحل شده بود و وسائل کار از قبیل ماشین تحریر دستگاه دیکتافون و غیره بطور کامل در کلیه اطاقها ملاحظه گردید و حتی یک اطاق نیز برای استفاده و سکونت شخصی در این ساختمان دیده نشده از بررسی اوراق و اسناد این اداره مداخلات دامنه دارتر شرکت سابق در امور داخلی و سیاسی ایران اقداماتی که به پیچوجه با امر استخراج و تصفی نفت ارتباط ندارد مشهود و مکشوف گردید . اسناد ارتباط روزنامه نویسیها و نویسندگان و بعضی از رجال در این اداره ملاحظه میشود پیشنهاداتی که از خریداران نفت جهان بعنوان شرکت ملی نفت بابت ایران فرستاده شده بودند آرشیه های این اداره بایگانی شده است (جمال امامی - این پیشنهادها چطور آنجا رفت؟) نطق تیمسار رزم آرا نخست وزیر اسبق در جواب نمایندگان چپه ملی که از طرف شرکت تهیه شده بود بدست آمد و بالاخره یک سند مکتوبی بخط آقای استا کین حاکی است که مقداری از اوراق و اسناد مهم نابود گردیده است که بلافاصله اقدام مقتضی معمول گردید .

نماینده وزارت کشور از این اسناد نیز عکسها و رونوشت ها و ترجمه هائی تهیه کرد و سپس عین اسناد ضبط گردید قسمتی در بانک ملی بقیه در خود محل لاک و مهر شد و تحت حفاظت مأمورین انتظامی قرار گرفت .

تطبیق عملیات انجام شده و اسناد موجود با قوانین جزائی ایران و بررسی دقیق نوشته های به فرصت های بدی مو کول میگردد و اینک ضمن ارسال ۱۲ بروی رونوشت صورت مجلس های تنظیم شده مراتب ارجاع اطلاع آن جناب اعلام میدارد . جریان تحقیقات ادامه خواهد داشت . دادیار دادرسی تهران - ناصر و توفی - چنانکه از گزارش مزبور استنباط میشود جریان رسیدگی با اسناد مدارک تا ۱۲ اردی ۳۰ جریان رسمی و طبیعی خود را طی کرده است . لیکن اینجانب هصره شنبه یازدهم تیرماه اطلاع حاصل کردم که صبح همان روز ماده واحده راجع بطرز رسیدگی اسناد و مدارک مکشوف از طرف عده ای از نمایندگان معترم تقدیم شده است که ضمن آن تقاضا شده بود که کمپسونی از مجلس انتخاب شود و مأمور رسیدگی بآن اسناد و مدارک شود چون سفورت لایحه مزبور تصویب

رسیده بود ولی تصویب لایحه به بدمو کول گردید اینجناب تشغیص دادم که رسیدگی بدارکرا نمی توان متوقف نمود و از جهت دیگر ممکن است تصویب مجلس شورای ملی تا تأخیر افتد از ۳ نفر از نمایندگان محترم مجلس سنا آقایان دادگر، دیوان بیگی و دکتر حسامی ۳ نفر از نمایندگان محترم مجلس شورای ملی آقایان دکتر طاهری - مخبر فرهمند - دکتر بقائی دعوت کردم که در محل اقامت مستر سردان حضور بهم رسانیده با حضور جناب آقای دادستان کل اسناد و مدارک را مطالعه نمایند

اینک اطلاع حاصل است که از قسمت همد از اسناد و مدارک مکشوفه عکس برداری و ترجمه شده است. لیکن طبق سندی که از مستر استاکیل رئیس اداره منجله اطلاعات و انتشارات شرکت سابق نفت بدست آمده و عینا قرائت میشود:

د شماره ۸۰۱۳ برای ۱۰ ج. چیزی از طرف ف. استاکیل.

در ۲۷ و ۲۸ ژوئن مطابق ۶ و ۷ تیرماه دوائر اداره اطلاعات از طرف شهر بانی مهوورش در تاریخ ۲۱ ژوئن دکتر بقائی و سایر اعضای جبهه ملی با آنجا وارد و عکسهای بسیاری از اسناد برداشتنده شماره ای چند از این اسناد ظاهراً بمنظور اثبات عملیات مخرب اداره انتشارات در تهران مصور و خواهد درج شده ولی در نظر اشخاص بیغرض اثر بدی برای وجهه شرکت نباید داشته باشد. نظر بمراتب کاملی که از هفته گذشته از طرف جبهه ملی نسبت به دوائر اداره انتشارات بعمل می آمد ممکن نشد اسناد بکلی منهدم یا از آن جایز برده شود زیرا بعضی اقدام به چنین امری سریمما به جبهه ملی گزارش داده میشد و قطعا موجب میگردد هنگامی که احتیاج خاصی بداره انتشارات بود حمله ای بمنظور بستن آن بعمل آید و آنچه را برای ما جرم می شمارند یا اقدام ما برای از بین بردن یا انتقال مدارک جلوه گر سازند ولی برخی از پرونده هائی که محرمانه تر بود به جای امن برده شد برخی دیگر بانضمام آنچه که کتیبه قبل از مراجعتش بانگلستان با استاکیل داده بود منهدم گردید.

بدیهی است برای من غیر ممکن بود قبل از مهوورشدن اداره کلیه اسناد را انتقال داده و یا منهدم سازم ولی آنچه را که بمنظور بیشتر احتمال خطر داشت بانضمام آنچه را کتیبه پیش از بازگشت بانگلستان شخصا بمن داد بجای امن انتقال داده و یا از بین بردم شرح مفصل با دست فرستاده میشود.

و سندی فوق بوجوب اعتراف صریح مستر استاکیل ثابت مینماید که قسمت اعظم و مهم اسناد و مدارک بجای امن دیگری

منتقل شده و یا منهدم گردیده است مستر استاکیل بوجوب سند فوق و گزارش ذیل تحت تعقیب قانونی قرار گرفته است.

ریاست دادرسی شهرستان تهران تعقیب مأموریت معوله و دستور مقام ریاست وزراء که از طریق شهر بانی اینجناب ابلاغ گردید در بازرسی منزل آقای سدان نماینده شرکت سابق نفت ضمن اوراق و اسناد متعددی که بدست آمد و حاکی از این بود که شرکت سابق نفت از طریق اداره منجله اطلاعات پیوریدی در امور سیاسی مینماید. سندی بدست آمده که بوجوب آن آقای فیلیپ استاکیل رئیس سابق اداره منجله اطلاعات مبادرت به سوزاندن و مخفی کردن مقداری از اسناد شرکت سابق نفت کرده است و چون از تاریخ تصویب قانون ملی شدن نفت در سراسر کشور ادارات و اسناد شرکت سابق در حکم ادارات و اسناد دولتی است از بین بردن اسناد مذکور طبق قانون مجازات عمومی جرم میباشد و با تقدیم یک برگ رونوشت سند مذکور که بخط خود استاکیل نامبرده است مراتب را جهت تعقیب جزائی و هر نوع اقدام مقتضی اعلام میدارد. رونوشت این شرح تعقیب دستور مقام ریاست وزراء تقدیم معظم علیه گردید. دادیار دادرسی تهران.

در حال اسناد و مدارک موجود تحت نظر کمیسیون معتظلی که بنا بدعوت این جانب تشکیل گردید جریان رسیدگی خود را طی مینماید. لیکن اینجناب از مجلس تقاضا دارم کمیسیونی از نمایندگان محترم هر چه زودتر انتخاب نماید تا به همراهی چند نفر از نمایندگان سنا که انتخاب خواهند شد و با حضور نماینده دولت و دادستان کل باین کار رسیدگی نمایند و تکلیف اسناد و مدارک مزبور را بطور منجز تعیین نمایند و دولت منویات و تصمیمات کمیسیون مزبور را محترم شمرده بوقع اجرا خواهد گذاشت. دکتر محمد مصدق

اسلامی - احست بسیار عمل صحیحی بوده است.

جواد عامری - اجازه می فرمائید بنده اخطار دارم.

نایب رئیس - اعلام رای شده است. اخطار حالامورد ندارد.

چند نفر از نمایندگان - آقای عامری بفرمائید.

نایب رئیس - اجازه با بنده است چرا آقایان دخالت می کنند؟

بعضی از نمایندگان - اعلام رای هم شده است صحبت حالامورد ندارد.

عامری - عرض بنده اخطار قانونی است و مربوط بهین موضوع همین رای است.

نایب رئیس - اخطار دارید بفرمائید.

عامری - بنده مختصر عرض می کنم متأسفانه چهل و شش هفت سال از عمر مشروطیت ایران گذشته هنوز که هنوز است با اینکه قانون اساسی و قوانین بعدی بشام معنی سنی کرده اند اصل تفکیک قوادران این رعایت شود بهیچوجه من الوجوه رعایت نمی شود ملاحظه بفرمائید علماء دو قسمند در تفکیک قوا و دو عقیده دارند بعضی می گویند دو قوه بیشتر در کشور نباید وجود داشته باشد یکی قوه مقننه و یکی قوه مجریه استدلالشان هم این است که قوه قضائیه را می گویند جزء قوه مجریه است قوه مقننه قوانین را وضع می کند قوه قضائیه هم مثل قوه مجریه آن قوانین را بوقع اجرا میگذارد پس می گویند سه قوه معنی ندارد همان دو قوه مقننه و مجریه کافی است بعضی از علماء می گویند قوای مملکت باید ۳ قوه مستقل باشد یعنی قوه قضائیه هم استقلال می دادند برای اینکه قوه مجریه نتواند اعمال نفوذ در قوه قضائیه بکند که اصل استقلال قضات بکلی دست نخورده باقی بماند قانون اساسی ما هم از عقیده این دسته دوم تبعیت کرده و قوای کشور را سه قسمت تقسیم کرده است الان همین عمل که واقع شده است بنده حق می دهم با آقایان رفقای مجلس که آمدند پیشنهاد کردند گفتند که حتماً باید رسیدگی شود چرا از روی مصیبت بود وقتی بود که يك انتشاراتی پیدا شده بود می گویند که...

تکشی با غلامان یکی راز گفت که این را نباید بکس باز گفت بسالی نیامد زدل بر زبان بیگ روز شد منتشر در جهان بفرمود جلال را بی دریغ که بر داسرهای ایان به تیغ یکی زان میان گفت و زنهار خواست مکش بنده گان کاین گنه از تو خواست تو اول نیستی که سرچشمه بود چو سیلاب شد پیش بستن چه سود؟ آمدند بر خلاف تمام قوانین برخلاف اصول یک چیزی را منتشر کردند و خلاف قوانین اساسی ایران که چهار چیز مضمون و محفوظ داشته می گوید جان و مال و سکن و شرف هر فردی محفوظ است (صحیح است) بنده بنظم می آید که شرف مردم در این قضیه محفوظ نشده است برای این که اهالی را که مردم مرتکب می شوند دوصورت دارد یا اهالی است که قوانین کشور منقض کرده یا اهالی است که منقض نکرده اگر منع کرده مجازات دارد اگر منع نکرده برای هر کس است از روز اول اگر يك همچو چیزی هست اگر این اهالی جرم است و قانون مجازاتی برایش معین

کرده دیگر دخالت هیچ يك قوای مامنی نداشته است حالا بنده بگفتم هم آن سوتر می گذارم می گویم که قوانین جزائی با قوانین اخلاقی توأم است ولی قوانین اخلاقی گاهی دامنه اش وسیع تر است و گاهی دامنه قوانین جزائی وسیع تر می شود مثلا شما می گویند از نقطه نظر نظامات عمومی هر کس طفلی ازش متولد شد فوراً اعلام کند اگر هم نکرد مجازات دارد این از نظر مجازات عمومی است ولی اخلاقاً همینکه طفلی از بنده متولد شد ملزم نیستم بروم بگویم این اخلاقی است بنابراین قوانین جزا گاهی حدودش وسیع تر از اخلاق می شود گاهی کمتر می شود ولی اگر ...

نایب رئیس - جناب آقای عامری این موضوع اخطار قانونی نیست.

چند نفر از نمایندگان - بگذارید حرفشان را تمام کنند.

اسلامی - حالا که اجازه فرمودید بگذارید صحبت کنند.

نایب رئیس - بفرمائید.

عامری - شما اگر يك همسایه ای داشته باشید که بدبخت و بیچاره و پریشان باشد و در حال نزاع باشد و در دادگاه میبکند شما وقتی که می بینید او دارد میبرد و پول ندارد که بدهد برایش طبیب بیآورند اخلاق ایجاب میکند که شما برای او طبیب بیآورید ولی اگر نکرده قوانین جزا مجازاتی برایش معین نکرده بنابراین تا این حدم قابل قبول است که اگر يك اهالی می شود که قانون مجازات تعیین نکرده ولی اخلاقاً باید بشود این را هم ما مذمت نمیکنیم اما این کاری که ما بیائیم یک چیزی که بحیثیت مردم بر میخورد و قانون جزام منقض نکرده است ...

فرامرزی - جاسوسی و خیانت بملکت را منع نکرده است؟

عامری - چرا جاسوسی و خیانت و دزدی و رشوه خواری تمام اینها عناوین خاصی در قانون مجازات دارد نظر من هم همین است من میگویم این اوراق برود دست دادستان رسیدگی بکند وقتی که رسیدگی کرد هر کدام آنها را دید یا جاسوس است یا خیانت است دزدی است یا رشوه است تمام اینها جرم است و می رود بمعاکم مربوطه آقای مجلس شورای ملی که قوه مقننه است نباید در کار قوه قضائیه دخالت کند اینکه میگویند مجلس شورای ملی نظارت تام دارد هیچ جا در قوانین ما ذکری از اینکه مجلس شورای ملی نظارت دارد ندارد این اصل از کجا پیدا شده در مقابل مجلس است قانون اساسی ما و زرا را در مقابل مجلس شورای ملی مسؤول دانسته (اسلامی - حق نظارت نمایندگان در قانون

اساسی ماده صریح دارد) در ماده ای صراحتاً نیست در جائی نیست ولی قانون اساسی صراحتاً میگوید که وزرا در مقابل و کلا مشول هستند

نایب رئیس - شما راجع بچه ماده ای اخطار دارید می کنید این ها که مربوط باخطار نیست

بعضی از نمایندگان - اجازه بفرمائید

نایب رئیس - بنده آئین نامه را باید اجرا کنم ایشان فرمودند اخطار قانونی دارم این مطالب که میگویند مورد ندارد بنده باید آئین نامه را اجرا کنم خوب بود قبل از دستور اجازه بخواستید تشریف بیاورید صحبت میکردید الان ده دقیقه است که آقا دارید صحبت میکنید

عامری - عراض بنده خیلی مختصر است چند کلمه دیگر بیشتر نیست اجازه بفرمائید

نایب رئیس - بفرمائید

عامری - عرض کنم راجع بهین کمیسیون است عرض کنم که این نظارت و تقیص دائم مجلس شورای ملی نسبت بشما اعمال دولت ناشی از اصل مسؤلیت وزرا است در مقابل مجلس این اصل تقیص و اظهار ادوار میبرد و پول ندارد که بدهد برایش را الان بنده خدمتان عرض میکنم یکی سؤال است یکی امتیض است در امور مالی هم که شما نظارت تام دارید دیوان معاسباتی است که اعضایش را ما معین میکنیم و بعد هم بودجه سالانه است یکی هم در امور سیاسی مملکت است در امر سیاسی مملکت دولت ها بر نامه میباشند و میآورند و صحبت می شود روی سیاست داخلی و خارجی مذاکره می شود بعد تصویب می شود این راهم کفا نمیکند در هر کجای دنیا معمول است که آخر سال سیاست دولت را بصورت کتابی در می آورند که در فرانسه کتاب زرد، در انگلستان کتاب آبی در هر مملکت يك رسمی برایش گذاشته اند اما چون مجلس شورای ملی در تمام کارهای دولت نظارت دارد یکباره دیگری هم هست که آئین نامه مجلس تثبیت کرده و آن این است که برای هر امری که لازم میدانند کمیسیون هائی خودش تعیین می کند بنابر این ملاحظه می فرمائید که اگر اصل تفکیک قوا را ما رعایت بکنیم باید تمام این اوراق برود پیش مدعیان عمومی مربوطه و آنها رسیدگی کنند آنچه جرم است بایستی بفرستند بمعکه مربوطه و رسیدگی و تعقیب بشود اگر جرم نیست که مجلس فوراً استرداد بفرماید نه بعد از صحبت پیشنهاد دوم هم از آقای جمال امامی است

اگر میخواید می تواند کمیسیونی رامعین بکند و آن کمیسیون می تواند معین کند که آن امری هم که جرم قانونی نیست و اخلاقی است این راهم انتشار بدهند این بستگی دارد بختیار مجلس شورای ملی و نظری که مجلس شورای ملی بدهد

جمال امامی - بی لطفی فرمودید قضا را بهم مخلوط کردید ما بجز این اداریش کاری نداریم ما گفتیم اینها مصون بماند

عامری - خود مجلس شورای ملی هر کمیسیونی می خواهد تعیین بکند.

نایب رئیس - پیشنهاد جناب آقای جمال امامی قرائت می شود (شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی در تأیید عمل مجلس شورای ملی در تأیید عمل جناب آقای نخست وزیر مبنی بر دعوت ۶ نفر از نمایندگان هر يك از مجلسین و دادستان کل برای نظارت در تعقیب راجع بدارکی که از شرکت سابق نفت بدست آمده است ماده واحده زیر را تصویب می نماید

ماده واحده: اسناد و مدارکی که از شرکت سابق نفت بدست آمده است باید در نظارت مجلس راهائی دارد این راهایش را الان بنده خدمتان عرض میکنم یکی آقای نخست وزیر مرکب از دادستان کل و شش نفر از نمایندگان مجلسین قرار گیرد و دادستان کل مکلف است (مدرزاده - مدت راهم معین فرمائید) (جمال امامی - يك ماه) ظرف يك ماه بحضور هیئت مزبور اسناد مکشوفه مراجعه و آنچه منطبق با قانون مجازات عمومی است بوسیله دادیاران دیوان کشور که در این مورد کلیه اختیارات قضات تحقیق را دارن به شما عمومی مراجعه نماید و آنچه جرم نیست دلیل ارتباط نامشروع ایرانیان با شرکت سابق نفت است بوسیله وزیر دادگستری در جلسه علنی مجلس شورای ملی اعلام خواهد شد

آزاد - من مخالف نایب رئیس - موافق و مخالف صحبت کرده اعلام رای هم از طرف مقام ریاست در جلسه قبل شده آقایانی که موافقت قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد. پیشنهاد دیگر قرائت می شود و چون عده ای از آقایان پیشنهادشان را خواستند مسترد کنند استدعا میکنم فوراً استرداد بفرماید نه بعد از صحبت پیشنهاد دوم هم از آقای جمال امامی است

که پس گرفته اند پیشنهاد بعد از آقای معذل است که قرائت می شود

(پیشنهاد آقای معذل بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم ماده واحده زیر بجای موضوع مطروحه گذاشته شود.

ماده واحده: دولت مکلف است کلیه اوراق و اسنادی که در شعب شرکت سابق نفت پیدا شده زیر نظر مأمورین صلاحیت دار قضائی و انتظامی حفظ و در دادگاههای صلاحیت دار خارج از نوبت رسیدگی نماید.

معذل - آن پیشنهاد که تصویب شد دیگر پیشنهادات برخلاف آن را نمی شود مطرح کرد.

نایب رئیس - آقای معذل پس گرفته اید؟ (معذل - تخییر پس نگرفتم) بفرمائید

معذل شورازی - اولاً این را حضورتان عرض کنم که وقتی این لایحه مطرح است خود ما نمایندگان می دانیم که بعنوان پیشنهاد مطالبان را میبایست اظهار میکنیم و هیچکدام نباید حق بگیریم یا ضایع کنیم بنده تعجب میکنم که چرا هر کدام ما که عقیده ای داریم بجای اینکه در اثبات نظر خودمان بکوشیم در نفی نظر طرف بیشتر اصرار می کنیم و غافل از این مطلب هستیم که ما را که جمع کرده اند در این مجلس برای این است که از اثبات و نفی مطالبی که گفته میشود مردم چیز بفهمند و ملت ایران بحقیقت و کنه قضایا آشنا شود ولی ما سعی میکنیم که هر موضوعی که اینجا طرح میشود روی تعصب بیآوریم آن قضیه را و بخواهیم آن مطلب را از نظر اینکه مردم بکنه آن مطلب آشنا شوند استدلال کنیم يك روز آقای فرامرزی و امروز آقای عامری هر دو آقایان بسیار خوب راجع به تفکیک قوا بحث کردند بنده با این نظری که جناب آقای جمال امامی دارند و مجلس هم رای داد بآن نه مخالف هستم و نه از تصویب عنوانی دارد که مخالفت بکنم ولی تعجب دارم که چرا هر وقت يك مشت بدکار را تعقیب می کنند ما که مجلس هستیم سینه مان را سپر می کنیم این چه عنوانی است که يك همچو جرایمی پیش می آید اگر فرض باشد که يك کشت بدسکاری وجود

دارد چرا مجلس همان ساعت قانون مخصوص برایش بگذرانند من میگویم در باره آن اشخاص که نامشان در بنده بوده در بنده وال بوده آنقدری که این مجلس بد کرد دیگران بد نکرده برای اینکه اگر تعقیب میکردند شاید مردمی بودند که در باره آنها اشتباه شده بود خوب بود میگذاشتند تا این حقایق کشف بشود و این اشخاص پاک و طاهر بیرون بیایند اگر کسی را آلوده کرده باشند با قانون آلودگی اواز میان نیروی آقایان ملی که زنده مانده اند و بر دنیا حکومت می کنند مردم دیگری مستند در فرانسه زنهائی که با آلمانی ماصحت کرده بودند سر او را تراشیدند و در کوچه بازار گردانیدند اگر می خواهید ملتی باقی بماند اگر میخواهید مملکتی باقی بماند باید بدکارها را مجازات کنید آقایان این راه نیست که ما میرویم دولتی وجود دارد توجه بفرمائید دولتی وجود دارد که اکثریت نزدیک بافتاق مجلس به بتبیت از افکار عمومی بآن رای داده و ما باو علاقه و ایمان داریم دو نفر ۵ نفری هستند که انکار حقیقت را بکنند دولت باید پرود و تعقیب بدکارها را بکند و کلام هر جا دیدند که دولت بایش را از خط بیرون میکندار یقه اش را بگیرند و او را زمین بزنند و الا هر ساعت سنک چلوی پای او گذاشتن و کار شکنی کردن یعنی سست کردن در مقابل مبارزه ای که در پیش دارد کار آدم حساسی نیست و پیشنهاد را هم پس میگیریم اسناد (در ایشووع عده ای از تماشاچیان با کف زدن اظهار احساسات کردند)

نایب رئیس - دستور بدهید آقایان را فوراً مطابق آئین نامه خارج کنند

ارباب - صرف نظر بفرمائید

فرامرزی - در این دوره این کار را نکند بگذارید برای دوره منهدم این دوره معمول شده است

اسلامی - آئین نامه گفته است افراد بطور اجماع را ساکت است

نایب رئیس - آئین نامه باید اجرا شود

(۴) ختم جلسه بعنوان تنفیص بعضی از نمایندگان - تنفیص بدهید

نایب رئیس - چون عده برای مذاکره کافی نیست با اجازه آقایان چند دقیقه تنفیص داده میشود

(یک ربع قبل از ظهر جلسه بعنوان تنفیص تعطیل و دیگر تشکیل شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی - نورالدین امامی

قوانین

وزارت امور خارجه

فرمان هایونی راجع با اجرای قانون اجازه مبادله عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت هندوستان و قانون مزبور که بتصویب مجلس شورای ملی و سنای رسیده است ذیلا ابلاغ می گردد.

با تأییدات خداوند متعال

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحنه مبارک

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر می دارم.

ماده اول - قانون اجازه مبادله عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت هندوستان که در جلسه چهاردهم خرداد ماه یک هزار و سیصد و سی و یکمین مجلسین سنای و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بوقوع اجرا گذاشته شود.

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند.

بتاریخ ۲۱ خرداد ماه ۱۳۲۰

قانون اجازه مبادله

عهدنامه مودت بین دولت

شاهنشاهی ایران و دولت

هندوستان

ماده واحده - عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت هندوستان که در تاریخ ۲۴ اسفند ماه ۱۳۲۸ با امضاء رسیده و مشتمل بر یک مقدمه و پنج ماده میباشد تصویب می گردد و بدولت اجازه داده میشود نسخ صحه شده آنرا مبادله نماید.

این قانون که مشتمل بر یک ماده و متن عهدنامه ضمیمه است در جلسه ۳ شنبه چهاردهم خردادماه یک هزار و سیصد و سی و یکمین مجلس شورای ملی رسیده و بتصویب مجلس شورای ملی و سنای رسیده است ذیلا ابلاغ می گردد.

ماده ۱ - این عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت هندوستان اعلیحضرت هایون شاهنشاهی ایران و رئیس جمهور هندوستان

با توجه بملاقات دیرینه که قرنها بین دو کشور موجود بوده و احتیاج متقابل همکاری برای توسعه و تقویت این علائق و اینکه طرفین مایل به برقراری صلح بین دو کشور بمنظور تأمین مصالح مشترک و دو ملت و ترقی و تعالی دو کشور هستند تا با

خود را برای انعقاد عهدنامه مودت ابراز و نمایندگان تامالاختیار خود را بشخص زیر تعیین نمودند.

اهلیحضرت هایون شاهنشاهی ایران جناب آقای دکتر علیقلی اردلان کفیل

وزارت امور خارجه

رئیس جمهور هندوستان جناب آقای سید علی ظهیر سغیر کبیر فوق العاده و نماینده تامالاختیار نمایندگان بالا پس از ارائه مبادله اختیار نامه خود که صحیح و معتبر بود با مراتب زیر موافقت نمودند.

ماده ۱ - صلح و دوستی دائمی بین دو دولت ایران و هندوستان برقرار و هر دو دولت این صلح و دوستی را بین اتباع خود توسعه و تحکیم خواهند نمود.

ماده ۲ - طرفین متعهدین معظمین موافقت دارند که نمایندگان سیاسی در پایتختهای دو کشور و نمایندگان کنسولی لازم در جاهائی که مورد توافق دو طرف باشد تعیین نمایند و هر یک از طرفین امتیازات و مصونیت هائی که طبق حقوق بین المللی مقرر است بنمایندگان طرف دیگر اعطاء خواهند نمود بطوری که هیچکدام از دو طرف نمایندگان سیاسی و کنسولی طرف دیگر را از حقوق و امتیازات مخصوصی که بنمایندگان سیاسی و کنسولی مشابه هر کشور دیگری اعطاء می شود محروم نخواهند کرد.

ماده ۳ - طرفین متعهدین معظمین موافقت می نمایند که مسائل مربوط بامور بازرگانی - کمرکی - کشتیرانی - هواپیمائی و روابط فرهنگی و همچنین مسائل ذیل را: الف - استرداد مجرمین. ب - معاضدت قضائی بین دو کشور. ج - شرایط اقامت و توقف اتباع هریک از طرفین در قلمرو طرف دیگر بر طبق موافقت نامه های مخصوصی که بین طرفین منعقد خواهد شد تنظیم نمایند.

ماده ۴ - طرفین متعهدین معظمین موافقت می نمایند که کلیه اختلافات بین خود را از هر نوع که باشد از مجرای هادی سیاسی یا حکمیت و با از طریق مسالمت آمیز دیگری که بنظر آنها مناسب تر باشد حل نمایند.

ماده ۵ - این عهدنامه بتصویب مقامات مقننه دو کشور خواهد رسید و مبادله اسناد مصوب هر چه زودتر در تهران صورت خواهد گرفت.

۲ - این عهدنامه یازده روز پس از مبادله اسناد مصوبه بوقوع اجرا گذارده خواهد شد با تأیید مراتب بالا بنمایندگان تامالاختیار فوق الذکر این عهدنامه را که

هر دو متن مشابهاً معتبر هستند امضاء و بهر خود مهیور نمودند این عهدنامه در تاریخ ۲۴ اسفندماه ۱۳۲۸ هجری مطابق با ۱۵ مارس ۱۹۵۰ در دوسنجه در تهران تنظیم گردید.

از طرف اعلیحضرت هایون شاهنشاهی ایران

از طرف رئیس جمهور هندوستان جناب آقای سید علی ظهیر سغیر کبیر

نمایندگان بالا پس از ارائه مبادله اختیار نامه خود که صحیح و معتبر بود با مراتب زیر موافقت نمودند.

ماده ۱ - صلح و دوستی دائمی بین دو دولت ایران و هندوستان برقرار و هر دو دولت این صلح و دوستی را بین اتباع خود توسعه و تحکیم خواهند نمود.

ماده ۲ - طرفین متعهدین معظمین موافقت دارند که نمایندگان سیاسی در پایتختهای دو کشور و نمایندگان کنسولی لازم در جاهائی که مورد توافق دو طرف باشد تعیین نمایند و هر یک از طرفین امتیازات و مصونیت هائی که طبق حقوق بین المللی مقرر است بنمایندگان طرف دیگر اعطاء خواهند نمود بطوری که هیچکدام از دو طرف نمایندگان سیاسی و کنسولی طرف دیگر را از حقوق و امتیازات مخصوصی که بنمایندگان سیاسی و کنسولی مشابه هر کشور دیگری اعطاء می شود محروم نخواهند کرد.

دولت شاهنشاهی ایران

دولت پاکستان

نظر باینکه مابین روابط مودت بین ایران و پاکستان مستحکم گردد و نظر بلزوم ایجاد همکاری نزدیکترین دو کشور برای توسعه روابط بین المللی خود بر اساس صلح و عدالت و اصول منشور ملل متحد تصمیم بانقاد عهدنامه مودت گرفته و برای این منظور نمایندگان خود را بشخص زیر تعیین نمودند.

جناب آقای دکتر علی اکبر سیاسی وزیر امور خارجه بنمایندگی دولت شاهنشاهی ایران

از طرف رئیس جمهور هندوستان جناب آقای سید علی ظهیر سغیر کبیر

ماده ۱ - صلح و دوستی دائمی بین دو دولت ایران و هندوستان برقرار و هر دو دولت این صلح و دوستی را بین اتباع خود توسعه و تحکیم خواهند نمود.

ماده ۲ - طرفین متعهدین معظمین موافقت دارند که نمایندگان سیاسی در پایتختهای دو کشور و نمایندگان کنسولی لازم در جاهائی که مورد توافق دو طرف باشد تعیین نمایند و هر یک از طرفین امتیازات و مصونیت هائی که طبق حقوق بین المللی مقرر است بنمایندگان طرف دیگر اعطاء خواهند نمود بطوری که هیچکدام از دو طرف نمایندگان سیاسی و کنسولی طرف دیگر را از حقوق و امتیازات مخصوصی که بنمایندگان سیاسی و کنسولی مشابه هر کشور دیگری اعطاء می شود محروم نخواهند کرد.

ماده ۳ - طرفین متعهدین معظمین موافقت می نمایند که مسائل مربوط بامور بازرگانی - کمرکی - کشتیرانی - هواپیمائی و روابط فرهنگی و همچنین مسائل ذیل را: الف - استرداد مجرمین. ب - معاضدت قضائی بین دو کشور. ج - شرایط اقامت و توقف اتباع هریک از طرفین در قلمرو طرف دیگر بر طبق موافقت نامه های مخصوصی که بین طرفین منعقد خواهد شد تنظیم نمایند.

ماده ۴ - طرفین متعهدین معظمین موافقت می نمایند که کلیه اختلافات بین خود را از هر نوع که باشد از مجرای هادی سیاسی یا حکمیت و با از طریق مسالمت آمیز دیگری که بنظر آنها مناسب تر باشد حل نمایند.

ماده ۵ - این عهدنامه بتصویب مقامات مقننه دو کشور خواهد رسید و مبادله اسناد مصوب هر چه زودتر در تهران صورت خواهد گرفت.

۲ - این عهدنامه یازده روز پس از مبادله اسناد مصوبه بوقوع اجرا گذارده خواهد شد با تأیید مراتب بالا بنمایندگان تامالاختیار فوق الذکر این عهدنامه را که

هر دو متن مشابهاً معتبر هستند امضاء و بهر خود مهیور نمودند این عهدنامه در تاریخ ۲۴ اسفندماه ۱۳۲۸ هجری مطابق با ۱۵ مارس ۱۹۵۰ در دوسنجه در تهران تنظیم گردید.

از طرف اعلیحضرت هایون شاهنشاهی ایران جناب آقای سید علی ظهیر سغیر کبیر

از طرف رئیس جمهور هندوستان جناب آقای سید علی ظهیر سغیر کبیر

نمایندگان بالا پس از ارائه مبادله اختیار نامه خود که صحیح و معتبر بود با مراتب زیر موافقت نمودند.

ماده ۱ - صلح و دوستی دائمی بین دو دولت ایران و هندوستان برقرار و هر دو دولت این صلح و دوستی را بین اتباع خود توسعه و تحکیم خواهند نمود.

ماده ۲ - طرفین متعهدین معظمین موافقت دارند که نمایندگان سیاسی در پایتختهای دو کشور و نمایندگان کنسولی لازم در جاهائی که مورد توافق دو طرف باشد تعیین نمایند و هر یک از طرفین امتیازات و مصونیت هائی که طبق حقوق بین المللی مقرر است بنمایندگان طرف دیگر اعطاء خواهند نمود بطوری که هیچکدام از دو طرف نمایندگان سیاسی و کنسولی طرف دیگر را از حقوق و امتیازات مخصوصی که بنمایندگان سیاسی و کنسولی مشابه هر کشور دیگری اعطاء می شود محروم نخواهند کرد.

ماده ۳ - طرفین متعهدین معظمین موافقت می نمایند که مسائل مربوط بامور بازرگانی - کمرکی - کشتیرانی - هواپیمائی و روابط فرهنگی و همچنین مسائل ذیل را: الف - استرداد مجرمین. ب - معاضدت قضائی بین دو کشور. ج - شرایط اقامت و توقف اتباع هریک از طرفین در قلمرو طرف دیگر بر طبق موافقت نامه های مخصوصی که بین طرفین منعقد خواهد شد تنظیم نمایند.

ماده ۴ - طرفین متعهدین معظمین موافقت می نمایند که کلیه اختلافات بین خود را از هر نوع که باشد از مجرای هادی سیاسی یا حکمیت و با از طریق مسالمت آمیز دیگری که بنظر آنها مناسب تر باشد حل نمایند.

ماده ۵ - این عهدنامه بتصویب مقامات مقننه دو کشور خواهد رسید و مبادله اسناد مصوب هر چه زودتر در تهران صورت خواهد گرفت.

۲ - این عهدنامه یازده روز پس از مبادله اسناد مصوبه بوقوع اجرا گذارده خواهد شد با تأیید مراتب بالا بنمایندگان تامالاختیار فوق الذکر این عهدنامه را که

هر دو متن مشابهاً معتبر هستند امضاء و بهر خود مهیور نمودند این عهدنامه در تاریخ ۲۴ اسفندماه ۱۳۲۸ هجری مطابق با ۱۵ مارس ۱۹۵۰ در دوسنجه در تهران تنظیم گردید.

از طرف اعلیحضرت هایون شاهنشاهی ایران جناب آقای سید علی ظهیر سغیر کبیر

از طرف رئیس جمهور هندوستان جناب آقای سید علی ظهیر سغیر کبیر

ماده پنجم - این عهدنامه بزبان فارسی و انگلیسی منعقد و هر دو متن معتبر است.

ماده ششم - این عهدنامه بتصویب خواهد رسید و اسناد مصوبه مربوطه در اسرع اوقات ممکنه در تهران مبادله خواهد گردید. این عهدنامه یازده روز پس از مبادله اسناد مصوبه بوقوع اجرا گذارده خواهد شد.

بنابراین بالا بنمایندگان طرفین این عهدنامه را امضاء و مهر کرده اند.

تهران بتاريخ ۲۹ بهمن ماه ۱۸ مطابق ۱۸ فوریه ۱۹۵۰

از طرف دولت شاهنشاهی ایران دکتر علی اکبر سیاسی از طرف دولت پاکستان

غضنفر علیخان متن عهدنامه فوق ضمیمه قانون اجازه مبادله عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پاکستان بوده و صحیح است

رئیس مجلس شورای ملی رضا حکمت اصل فرمان هایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است

تهران بتاريخ ۲۹ بهمن ماه ۱۸ مطابق ۱۸ فوریه ۱۹۵۰

از طرف دولت شاهنشاهی ایران دکتر علی اکبر سیاسی از طرف دولت پاکستان

غضنفر علیخان متن عهدنامه فوق ضمیمه قانون اجازه مبادله عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پاکستان بوده و صحیح است

رئیس مجلس شورای ملی رضا حکمت اصل فرمان هایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است

تهران بتاريخ ۲۹ بهمن ماه ۱۸ مطابق ۱۸ فوریه ۱۹۵۰

از طرف دولت شاهنشاهی ایران دکتر علی اکبر سیاسی از طرف دولت پاکستان

غضنفر علیخان متن عهدنامه فوق ضمیمه قانون اجازه مبادله عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پاکستان بوده و صحیح است

رئیس مجلس شورای ملی رضا حکمت اصل فرمان هایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است

تهران بتاريخ ۲۹ بهمن ماه ۱۸ مطابق ۱۸ فوریه ۱۹۵۰

از طرف دولت شاهنشاهی ایران دکتر علی اکبر سیاسی از طرف دولت پاکستان

غضنفر علیخان متن عهدنامه فوق ضمیمه قانون اجازه مبادله عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پاکستان بوده و صحیح است

رئیس مجلس شورای ملی رضا حکمت اصل فرمان هایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است

تهران بتاريخ ۲۹ بهمن ماه ۱۸ مطابق ۱۸ فوریه ۱۹۵۰

از طرف دولت شاهنشاهی ایران دکتر علی اکبر سیاسی از طرف دولت پاکستان

غضنفر علیخان متن عهدنامه فوق ضمیمه قانون اجازه مبادله عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پاکستان بوده و صحیح است

وزارت کشور مأمور اجرای این قانون و تنظیم آیین نامه مربوطه خواهند بود.

۱ - فرماندار با بخشدار یا نماینده او

۲ - رئیس دارائی یا نماینده او

۳ - نماینده اطاق بازرگانی برای رسیدگی باختلافات کسبه و تجار و شرکتهای

۴ - نماینده شورای کشاورزی یا یکی از مالکین متمم محل برای رسیدگی باختلافات املاک مزدومی درموضوع آفت یا خسارت.

۵ - نماینده انجمن شهر و یا شورای بخش برای رسیدگی بسایر اختلافات

کمیسیون تشخیص باظهارات و دلایل طرفین رسیدگی و رای خود را با اکثریت اعلام خواهد داشت این رای پس از ابلاغ بطرفین قطعی و لازم الاجرا است مگر در مواردی که مابین اختلاف بین مالیات مشخصه از طرف کمیسیون ومیلنی که مورد تصدیق مؤدی یا مطالبه دارائی است بیش از بیست و پنج درصد باشد در این صورت میتوان در ظرف یکماه از تاریخ ابلاغ رای بکمیسیون تجدید نظر اعتراض نمود

کمیسیون تجدید نظر مر کب خواهد بود از فرماندار یا بخشدار یا نماینده او - رئیس دارائی یا نماینده او و دو نفر از رؤساء باکارمندان ارشد ادارات دولتی در محل یک نفر از نمایندگان اطاق بازرگانی برای بازرگانان و کسبه و تجار و شرکتهای

یک نفر از نمایندگان انجمن شهر برای سایر مؤدیان و یک نفر نماینده شورای کشاورزی یا مالکین متمم محلی برای املاک مزدومی. رای کمیسیون تجدید نظر غیر قابل اعتراض است (مگر در مواردی که مابین اختلاف بین مالیات مشخصه از طرف کمیسیون ومیلنی که مورد قبول مؤدی است از سیصد هزار ریال تجاوز نماید)

در چنین صورت ادارات دولتی یا مؤدی میتواند به حکم تجدید نظر دیوان دادرسی دارائی در ظرف مدت سی روز از تاریخ ابلاغ رای مراجعه نمایند رای دیوان دادرسی و مالیات بر درآمد مصوب تیرماه ۱۳۲۸ چنانچه مؤدی نسبت ببیزان مالیات مشخصه مترشح باشد میتواند در ظرف یکماه پس از تاریخ ابلاغ آگهی اعتراض کتبی خود با ذکر دلیل مستقیماً یا بوسیله پست سفارشی یا تلگرافی با اداره دارائی مربوطه تسلیم نماید در صورتی که مؤدی در ظرف مدت مقرر اعتراض ندهد مالیات مشخصه قطعی خواهد بود مگر آنکه در احوال ضریب یا مجاسبه اشتباه شده باشد ادارات دارائی میتوانند اختلافات حاصله را از طریق توافق حل و فصل نمایند در صورت حصول توافق برای طرفین قطعی خواهد بود برای رسیدگی با اعتراضات مؤدیان مالیات نسبت ببیزان مالیات مشخصه در هریک از نقاطی که اداره دارائی دائر

۱ - فرماندار یا بخشدار یا نماینده او

۲ - رئیس دارائی یا نماینده او

۳ - نماینده اطاق بازرگانی برای رسیدگی باختلافات کسبه و تجار و شرکتهای

۴ - نماینده شورای کشاورزی یا یکی از مالکین متمم محل برای رسیدگی باختلافات املاک مزدومی درموضوع آفت یا خسارت.

۵ - نماینده انجمن شهر و یا شورای بخش برای رسیدگی بسایر اختلافات

کمیسیون تشخیص باظهارات و دلایل طرفین رسیدگی و رای خود را با اکثریت اعلام خواهد داشت این رای پس از ابلاغ بطرفین قطعی و لازم الاجرا است مگر در مواردی که مابین اختلاف بین مالیات مشخصه از طرف کمیسیون ومیلنی که مورد تصدیق مؤدی یا مطالبه دارائی است بیش از بیست و پنج درصد باشد در این صورت میتوان در ظرف یکماه از تاریخ ابلاغ رای بکمیسیون تجدید نظر اعتراض نمود

کمیسیون تجدید نظر مر کب خواهد بود از فرماندار یا بخشدار یا نماینده او - رئیس دارائی یا نماینده او و دو نفر از رؤساء باکارمندان ارشد ادارات دولتی در محل یک نفر از نمایندگان اطاق بازرگانی برای بازرگانان و کسبه و تجار و شرکتهای

یک نفر از نمایندگان انجمن شهر برای سایر مؤدیان و یک نفر نماینده شورای کشاورزی یا مالکین متمم محلی برای املاک مزدومی. رای کمیسیون تجدید نظر غیر قابل اعتراض است (مگر در مواردی که مابین اختلاف بین مالیات مشخصه از طرف کمیسیون ومیلنی که مورد قبول مؤدی است از سیصد هزار ریال تجاوز نماید)

در چنین صورت ادارات دولتی یا مؤدی میتواند به حکم تجدید نظر دیوان دادرسی دارائی در ظرف مدت سی روز از تاریخ ابلاغ رای مراجعه نمایند رای دیوان دادرسی و مالیات بر درآمد مصوب تیرماه ۱۳۲۸ چنانچه مؤدی نسبت ببیزان مالیات مشخصه مترشح باشد میتواند در ظرف یکماه پس از تاریخ ابلاغ آگهی اعتراض کتبی خود با ذکر دلیل مستقیماً یا بوسیله پست سفارشی یا تلگرافی با اداره دارائی مربوطه تسلیم نماید در صورتی که مؤدی در ظرف مدت مقرر اعتراض ندهد مالیات مشخصه قطعی خواهد بود مگر آنکه در احوال ضریب یا مجاسبه اشتباه شده باشد ادارات دارائی میتوانند اختلافات حاصله را از طریق توافق حل و فصل نمایند در صورت حصول توافق برای طرفین قطعی خواهد بود برای رسیدگی با اعتراضات مؤدیان مالیات نسبت ببیزان مالیات مشخصه در هریک از نقاطی که اداره دارائی دائر

۱ - فرماندار یا بخشدار یا نماینده او

۲ - رئیس دارائی یا نماینده او

۳ - نماینده اطاق بازرگانی برای رسیدگی باختلافات کسبه و تجار و شرکتهای

۴ - نماینده شورای کشاورزی یا یکی از مالکین متمم محل برای رسیدگی باختلافات املاک مزدومی درموضوع آفت یا خسارت.

۵ - نماینده انجمن شهر و یا شورای بخش برای رسیدگی بسایر اختلافات

ماده پنجم - این عهدنامه بزبان فارسی و انگلیسی منعقد و هر دو متن معتبر است.

ماده ششم - این عهدنامه بتصویب خواهد رسید و اسناد مصوبه مربوطه در اسرع اوقات ممکنه در تهران مبادله خواهد گردید. این عهدنامه یازده روز پس از مبادله اسناد مصوبه بوقوع اجرا گذارده خواهد شد.

بنابراین بالا بنمایندگان طرفین این عهدنامه را امضاء و مهر کرده اند.

تهران بتاريخ ۲۹ بهمن ماه ۱۸ مطابق ۱۸ فوریه ۱۹۵۰

از طرف دولت شاهنشاهی ایران دکتر علی اکبر سیاسی از طرف دولت پاکستان

غضنفر علیخان متن عهدنامه فوق ضمیمه قانون اجازه مبادله عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پاکستان بوده و صحیح است

رئیس مجلس شورای ملی رضا حکمت اصل فرمان هایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است

تهران بتاريخ ۲۹ بهمن ماه ۱۸ مطابق ۱۸ فوریه ۱۹۵۰

از طرف دولت شاهنشاهی ایران دکتر علی اکبر سیاسی از طرف دولت پاکستان

غضنفر علیخان متن عهدنامه فوق ضمیمه قانون اجازه مبادله عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پاکستان بوده و صحیح است

رئیس مجلس شورای ملی رضا حکمت اصل فرمان هایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است

تهران بتاريخ ۲۹ بهمن ماه ۱۸ مطابق ۱۸ فوریه ۱۹۵۰

از طرف دولت شاهنشاهی ایران دکتر علی اکبر سیاسی از طرف دولت پاکستان

غضنفر علیخان متن عهدنامه فوق ضمیمه قانون اجازه مبادله عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پاکستان بوده و صحیح است

رئیس مجلس شورای ملی رضا حکمت اصل فرمان هایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است

تهران بتاريخ ۲۹ بهمن ماه ۱۸ مطابق ۱۸ فوریه ۱۹۵۰

از طرف دولت شاهنشاهی ایران دکتر علی اکبر سیاسی از طرف دولت پاکستان

غضنفر علیخان متن عهدنامه فوق ضمیمه قانون اجازه مبادله عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پاکستان بوده و صحیح است

رئیس مجلس شورای ملی رضا حکمت اصل فرمان هایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است

تهران بتاريخ ۲۹ بهمن ماه ۱۸ مطابق ۱۸ فوریه ۱۹۵۰

از طرف دولت شاهنشاهی ایران دکتر علی اکبر سیاسی از طرف دولت پاکستان

غضنفر علیخان متن عهدنامه فوق ضمیمه قانون اجازه مبادله عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پاکستان بوده و صحیح است

رئیس مجلس شورای ملی رضا حکمت اصل فرمان هایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است

تهران بتاريخ ۲۹ بهمن ماه ۱۸ مطابق ۱۸ فوریه ۱۹۵۰

ماده واحده - جمله « در مواردی که ماهه اختلاف بین مالیات مشخصه از طرف کمیسیون و مبلنی که مورد قبول مؤدی است از سیصد هزار ریال تجاوز نماید » از بنده ماده ۲۲ قانون مالیات املاک مزروعی و مالیات بردرآمد مصوب تیرماه ۱۳۲۸ بنحو زیر اصلاح میشود

(در مواردی که ماهه اختلاف بین مالیات مشخصه از طرف کمیسیون و مبلنی که مورد مطالبه اداره دارائی یا مورد قبول مؤدی است از سیصد هزار ریال تجاوز نماید)

این اصلاح شامل کلیه مواردی نیز میشود که قبل از تصویب این اصلاحیه از طرف اداره دارائی در مدت مزبور نسبت بآراه کمیسیونهای تجدید نظر مالیاتی واخواهی شده و هنوز رأی یا قرار نهائی از طرف دادگاه تجدید نظر دیوان دادرسی دارائی صادر نگردیده است.

مغیر کمیسیون قوانین دارائی - لطفعلی مدلل

پیشنهاد مربوط بایلیحه تعلیق مجازات زندانیان

تبصره ذیل را پیشنهاد می نمایم: اشخاصی که محکومیت جنحه و یا جنائی قبل از تصویب این قانون داشته اند و مدت ده سال از مدت محکومیت آنها بدون تکرار جرم گذشته است ولو بانفصال ابد از خدمت دولت نیز محکوم شده باشند از تاریخ تصویب این قانون اعادة حیثیت بنمایند.

حائری زاده

سوالنامه نمایندگان

ریاست محترم مجلس شورای ملی
سه بخش بزرگ لارستان که عبارتند از اوز- بستک- گاوبندی با اینکه هر یک دارای جمعیت کافی هستند و جنبه مرزی هم دارند سالهاست از نعمت عمومی ارتباط با سایر نقاط کشور محروم هستند و با وجود بارها تذکر باولیای وزارت پست و تلگراف در تأسیس وسایل ارتباط و تلگراف بیسیم یا باسیم در آن نقاط و اتصال آنها بسایر مراکز مملکت هنوز هیچگونه اقدامی وزارت پست و تلگراف نکرده است در این باب سؤالی از وزیر پست و تلگراف دارم خواهشمند است بجناب آقای وزیر پست و تلگراف اطلاع فرمایند برای جواب در مجلس شورای ملی حاضر شوند

عبدالرحمن فرامرزی
مقام ریاست محترم مجلس شورای ملی
تمنی دارم مقرر فرمائید جناب آقای وزیر محترم دارائی در اسرع وقت برای

پاسخ سؤال ذیل در مجلس شورای ملی حضور بهم رسانند
اعتراض مأمورین دارائی به ثبت اراضی خاش بلوچستان مانع همراهن شهر خاش و دبستگی مردم بسکونت آنجا شده توضیح فرمائید مجوز خالصه شناختن اراضی خاش چیست و چرا مانع علائق مردم میشوند؟
مهدی ارباب

بازده نفر از فدائیان اسلام با اتهام شرکت در قتل رزم آرا مدتیست زندانی میباشد با آنکه دادگستری در تمام مراحل آنها را تبرئه کرده علت آنکه هنوز در زندان هستند چیست؟

عبدالقدیر آزاد
ریاست محترم مجلس شورای ملی
خواهشمند است آقای وزیر جنگ ابلاغ فرمایند برای توضیح درباره سؤال زیر در مجلس حضور بهم رسانند

نتیجه مهاکمه افسران و افراد فراری در واقعه شهریور ۱۳۲۰ بکجا انجامید و پس از ده سال که از این واقعه شوم می گذرد از مسیبین این ننگ تاریخی چه کسانی به مجازات رسیدند

سید مهدی پیراسته
مقام ریاست مجلس شورای ملی
تمنادارم مقرر فرمائید به تبسیاروزیر جنگ آگهی دهند در مجلس شورای ملی حضور یابند و در موضوع دیوار آتش سوزی اسلحه و مهمات در فارس در باب میزان خسارت نوع اسلحه و مهماتی که از بن گرفته علت انفجار و نتیجه ای که از اقدامات در جهت تعقیب متخلفین و یا مرتکبین تحصیل شده است پاسخ دهند

عرب شیبانی
مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی
از جناب آقای وزیر فرهنگ راجع بدموضوع ذیل سؤال دارم:

۱- اجرای مواد ده گانه جامعه فارغ-التحصیلهای دانشسرای عالی

۲- تهیه و توزیع لوازم تحصیلی مجانی در چهار سال ابتدائی در تمام کشور و در ماده واحده بودجه ۱۳۲۹ مصرح است خواهشمند است بجناب ایشان اطلاع فرمائید برای جواب در مجلس شورای ملی حاضر شوند

فرهودی
ریاست محترم مجلس شورای ملی

راجع بتأمین احتیاجات بهداری دزفول که انجمن شهر دزفول بوزارت بهداری پیشنهاد کرده است سؤالی از جناب آقای وزیر بهداری دارم خواهشمند است بجناب ایشان اطلاع فرمائید برای جواب در مجلس شورای ملی حاضر شوند

فرهودی

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی
راجع بتأمین لوله کشی و برق شهرستانها بوسیله شهرداری ها و کمکهای سازمان برنامه سؤالی از جناب آقای وزیر کشور دارم خواهشمند است بجناب ایشان اطلاع فرمائید برای جواب در مجلس شورای ملی حاضر شوند.

فرهودی

ریاست محترم مجلس شورای ملی
در موضوع تشکیلات کارگری و اقداماتی که برای رفاد حال کارگران خوزستان باید بعمل آید یا در نظر است بعمل آید از جناب آقای وزیر کار سؤالی دارم خواهشمند است دستور فرمائید جناب محترم ایشان برای جواب در مجلس شورای ملی حاضر شوند

فرهودی

مقام ریاست محترم مجلس شورای ملی
توقیع دارم مقرر فرمائید جناب وزیر جنگ در مجلس حاضر شده جواب پرسش ذیل را بدهند

چه کسانی بخرج دولت در خارج ایران بعنوان تحصیل یا مطالعه یا سرپرستی مشغول می باشند و حقوق هر یک و معرف و موجب مهوریت یا اعزاز آنها چه بوده و آیا از غیر طبقات ممتاز که فامیل آنها تحصیل بر بودجه مملکت می باشد از طبقات عامه نیز کسی برای مشاغل فوق بخارج اعزام شده است یا خیر؟

حائری زاده

مقام ریاست مجلس شورای ملی
تمنی دارم مقرر فرمائید بجناب آقای وزیر راه آگهی دهند در مجلس شورای ملی حضور یابند و بسؤالات زیر پاسخ دهند

۱- علت تعطیل نمودن ساختمان تعدادی از راههای استان فارس چیست؟

۲- بهای کارهای انجام شده چه نحو پرداخت شده و باقی مانده مطالبات مقاطعه کاران و نیز باقی مانده اعتبار مصوبه چیست؟

۳- برای اتمام راهها بر پایه اعتبارات مصوبه چه رویه ای اتخاذ خواهد شد؟
عرب شیبانی

ریاست محترم مجلس شورای ملی
خواهشمند است دستور فرمائید به جناب آقای وزیر کشور اطلاع داده شود برای جواب بسؤال ذیل در مجلس حضور بهم رسانند

در این چند روزه حریقهای در نقاط مختلف تهران روی داده که مبالغ هنگفتی از سرمایه مردم را طعمه آتش کرده آیا مأمورینی که در این مورد تحقیق کرده اند این حریقها را تصادفی تشخیص داده اند

یا عمدی؟ و ضمناً آیا برای اشخاص تنگدستی که سرمایه آنها بیه بوده و در نتیجه این حریقها بکلی از هستی ساقط شده اند دولت ب فکر هیچگونه مساعده ای از قبیل محفوظ ماندن سر قفلی و تسریع در ساختمان بتماهای سوخته یا پرداخت وام و نظایر آن هست یا نه؟
ناظرزاده

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی
تقا ا دارد مقرر فرمائید جناب آقای وزیر داوایی برای پاسخ به پرسش زیر در مجلس شورای ملی حضور بهم رسانند

چون نام چند نفر از کسانی که حکمت در اختلاف دولت و انفراد نموده اند در مجلس سنا برده شده است و انتشار این موضوع بدین صورت باعث تعجب و هیجان افکار عمومی گردیده خواهشمند است مقرر فرمائید فهرست کاملی از نام اشخاصی که از سال ۱۳۲۰ تا کنون در اختلافات بین دولت و افراد بحکمت انتخاب شده اند تهیه و بمجلس شورای ملی تقدیم نمائید و ضمناً موضوع هر دعوی و نتیجه حکمت باین توضیح که رأی صادره بضرر یا نفع دولت بوده است و مبلنی که بهریک از حکمها از خزانه عمومی تأویه شده با گواهی اداره تطبیق اسناد معلوم و مشخص گردد

عبدالصاحب صفائی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

تمنی است مقرر فرمائید بدولت اطلاع داده شود هر چه زودتر آقای نخست وزیر و یا نماینده مسئول ایشان در جلسه مجلس شورای ملی حضور یافته و نسبت بموضوع زیر توضیحات لازمه را بدهند:

اخیراً در بعضی از جرایم خبری منتشر شده مبنی بر اینکه از شرکت سابق نفت جنوب اسناد و مدارکی بدست آمده و طبق آن اسناد رابطه یاره از اشخاص وعده از جرائد بآن شرکت تأیید و اعمال مضره آنان بشدت میرسد آیا این خبر صحت دارد یا نه و در صورت صحت خبر چرا تا کنون دولت محتویات این پرونده ها را با اطلاع

مجلسین نرسانیده و چرا آن مدارک را (طبق مندرجات باختر امروز شماره ۵۰۸) در اختیار افراد غیر مسئول گذاشته بهر حال تقاضا دارم فوراً مدارک فوق الذکر در اختیار کمیسیون های دادگستری مجلسین شوری و سنا گذارده شود که کمیسیون های مذکور متفقاً با حضور وزیر دادگستری و دادستان دیوان کشور بآن اسناد رسیدگی و نتیجه رسیدگی خود را با اطلاع مجلسین برسانند.
جمال امامی خونی